باڵاپۆشی

ڕێگەیەک بۆ بەختەوەری

نووسینی
عبدالحميد البلالي

وەرگێڕانی
هیوا مەحمود جاف

دەزگای چاپ و پەخشی
نارین

Scanned with CamScanner

کتێبخانە

دەزگای چاپ و پەخشی
نارین

باڵاپۆشی؛ ڕێگەیەك بۆ بەختەوەری

-١١- گومان و وەڵامدانەوەیان

نووسینی: عبدالحميد البلالي.
وەرگێڕانی: هیوا مەحمود جاف.
چاپی: یەکەم.
ساڵی: ٢٠٢٠ز.

لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی کتێبخانە گشتییەکان، ژمارەی سپاردنی (٢٧٢٢)ی ساڵی (٢٠١٠)ی پێدراوە.

دەزگای چاپ و پەخشی
نارین

ناونیشان:
هەولێر، بازاڕی زانست بۆ کتێب و چاپەمەنی

مۆبایل:
009647504064610

وێب سایت:
www.nareenpub.com

ئیمێڵ:
nareenpub@gmail.com

Scanned with CamScanner

نووسینی:

عبدالحميد البلالي

وەرگێڕانی:

هیوا مەحمود جاف

Scanned with CamScanner

پێڕست

بابەت	لاپەڕە
پێشەکی.	٧
گومان و حەز و ئارەزوو.	١٠
گومانی یەکەم: کپکردنەوەی وزەی زایەندی.	١١
گومانی دووەم: بێ قەناعەتی.	١٩
گومانی سێیەم: ئیمان لە دڵدایە.	٢٧
گومانی چوارەم: خوا هیدایەتی نەداوم.	٣٢
گومانی پێنجەم: شونەکردن.	٤٠
گومانی شەشەم: منداڵێتی.	٤٣
چەند چیرۆکێکی واقعی.	
چیرۆکی یەکەم: توشبوونی لەناکاو.	٤٩
چیرۆکی دووەم: مردن نەخۆش و لەش ساغ ناناسێت.	٤٩
چیرۆکی سێیەم: هاوەڵەکەم سوتا.	٥٠
چیرۆکی چوارەم: دوو کۆتایی دژ بە یەك.	٥٤
چیرۆکی پێنجەم: گەشتی دوور.	٦١
گومانی حەوتەم: مۆدێلە و بالاپۆشی نیە.	٧٠
گومانی هەشتەم: بێ بەش بوون لە جوانی.	٧٤
گومانی نۆیەم: بالاپۆشی نیوەی کۆمەڵگا پەکدەخات.	٧٨
گومانی دەیەم: بالاپۆشی رواڵەتێکی ناشارستانیە.	٨٢
گومانی یانزەیەم: باوك و دایك و مێرد رێگەم لێ دەگرن.	٨٦
دوا وتە.	٩٧

Scanned with CamScanner

Scanned with CamScanner

پێشەکی

بسم الله الرحمن الرحيم

خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ۝٧ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ۝٨﴾ الشمس: ٧-٨.

واتە: (سوێند بە دەروون و ئەو زاتەی کە بە ڕێك و پێکی بەدیهێناوە.جا توانای خراپە و چاکە و خوانەناسی و خواناسی تێدا دابین کردووە).

کەوایە خوای گەورە دەروونی مرۆڤەکانی بەدیهێناوە و ئامادە باشی تیادا دروست کردووە بۆ شوێنکەوتنی ڕێگای چاکە یان ڕێگای خراپە.

هەروەها خوای باڵادەست فەرمانی پێ کردووین هاوکاری یەك بین لە شوێن کەوتنی حەق و ئامۆژگاری نێوان خۆماندا، وە ئەمەی کردووە بە سیفەتی ئەو کەسانەی کە دۆڕاو نین، وەك لە سوڕەتی (العصر)دا باس کراوە.

هەروەها پێغەمبەری ئازیزمان (محمد ﷺ) ئەرکەکانمانی لە بەرامبەر یەکتردا لە ئامۆژگاریکردندا بۆ ڕوون کردوینەتەوە، وەك فەرمویەتی: (المُؤمِنْ مِرآة المُؤمِن)[1]. واتە: ئیماندار ئاوێنەی ئیماندارە و

---

(١) طبرانی لە (الأوسط)دا – و ئەلبانیش لە (صحیح الجامع الصغیر:٦٥٣٦) ڕاستی کردۆتەوە.

Scanned with CamScanner

عەیب و ناتەواوی خۆی لە براکەیدا دەیبنێت و ئەیزانێت، وەك ئەوەی ئەو ئاوێنەیەك بێت بۆ ئەم، بەڵام ئەم ئاوێنەیە وێنە جەستەییەکان پیشان نادات، بەڵکو وێنە رەوشتیەکان پیشان دەدات، و لەبەر ئەوەی ئیسلام شوێنکەوتوانی خۆی هاندەدات و بانگیاندەکات بۆ یەکتر خۆشویستن بە وتەگەلێکی زۆر، بنچینەی ئەم خۆشەویستیەش ئاواتی چوونە بەهەشتی براکەتە و دووربونیەتی لە ئاگر. ناشکرێت کارەکە تەنها لە سنوری ئاوات خواستندا بوەستێت، بەڵکو ئەبێت هەموو هۆکارێك کە لە توانادا بێت بەکار بهێنرێت بۆ دوور خستنەوەی براکەت لەوەی کە زیانی لێ دەدات لە دونیا و لە رۆژی دواییشدا.

لەم دەستپێکانەوە ئەم نامیلکەیە دێتە مەیدانەوە، هەروەها لە بۆچوونی ئەو خۆشەویستی و بەزەییەی کە لە ناخماندایە بۆ کچانی گەلی موسڵمانمان لەگەڵ سوربونمان لەسەر دورخستنەوەیان لەو شتانەی زیانیان پێ دەگەیەنێت لە دونیا و لە دواڕۆژدا.

ئەم نامیلکەیە بۆ توێژێکی تایبەتە لە کۆمەڵگاکەمان کە ئەوانیش ئەو خوشکانەن کە بە پۆشاکی شەرعییەوە پابەند نین، ئەوەش یان لەبەر ئەوەیە نازانن بالاپۆشی ئەرك و واجبە، یان لە بەرانبەر بریق و باقی دونیادا لاوازن، یان لە بەرامبەر دەروونی خراپخواز و شەیتانی واسواسەکەردا خۆ ناگرن، یان لە بەرامبەر ئەو هاوەڵە خراپانەدا (کە خەیر و چاکەیان بۆ دۆستانی خۆیان ناوێت) لاوازن، یان لەبەر هەر هۆکارێکی تر...

Scanned with CamScanner

له خوای گەورە دەپاڕێینەوە کە ئەم وشانە بکات بە کلیلی خێر و چاکە بۆ کردنەوەی دڵە داخراوەکان و جوڵاندنی هەستە نووستوەکان و گەڕاندنەوەی خوشکە بێ لەچکەکانمان بۆ ئەو فیترەتە پاکەی کە خوای گەورە فەرمانی پێ داوە.

نابێت ئەوەشم لەبیر بچێت کە سوپاسێکی زۆرم بۆ مامۆستای بەڕێزم خوشکە بەدریە عەزازهەیە لەسەر تێبینییە بەنرخەکانی بۆ ئەم توێژینەوەیە.

دامەزراوی و سەرکەوتن و ئاخرخەیری لە خوای گەورە دەخوازین.

Scanned with CamScanner

گومان و حەز و ئارەزوو

شەیتان لە دوو دەروازەی سەرەکیەوە روو لە مرۆڤ دەکات، ئەو دوانەش: گومان و حەزو ئارەزوون. هیچ کەسێك نیە تاوانێك ئەنجام بدات و هۆکاری تاوانەکەی لە یەکێك لەم دوو دەروازەیە بەدەر بێت، ئەم دوو هۆکارە رێگرن لەبەردەم موسڵماندا بۆ جێبەجێکردنی هەر کارێك کە ببێت بەهۆی رەزامەندی خوای گەورە و چونە بەهەشت و دوورکەوتنەوە لە ئاگر.

لێرەدا گرنگترینی ئەو گومان و حەز و ئارەزووانە دەخەینە روو:

Scanned with CamScanner

گومانی یەکەم:

کپکردنەوەی وزەی زایەندی (جنسی)

ئەم گومانە دەڵێت وزەی زایەندی لە مرۆڤدا وزەیەکی گەورە و ترسناکە، ترسناکیەکەی لە دامرکاندنەوە و کپکردنەوەیدایە، زیادکردنی پەستانیش هۆکارە بۆ تەقینەوە، باڵاپۆشی ئافرەت جوانیەکەی دادەپۆشێت و لەئەنجامدا لاوان لە کپکردنەوەیەکی زایەندی ئەوتۆدا دەمێننەوە کە نزیکە لە تەقینەوە، یان هەندێکجار لە رووداوی هەتك کردن و هی تردا دەتەقێتەوە، چارەسەریش بۆ ئەم گرفتە رزگارکردنی ئافرەتە لە باڵاپۆشی (الحجاب)، تاوەکو لاوان هەناسەیەك بەو کپبونەیان بدەن و لە دواییدا تێربوونێك بۆ ئەم پێویستی یە رووەدات و ترسی تەقینەوە بەهۆی کپبوون و خنکاندنی زایەندیەوە کەم دەبێتەوە.

Scanned with CamScanner

وەڵامێك بۆ ئەو گومانە:

ئەم گومانە لە رواڵەتدا جێگەی خۆیەتی و عەقڵییش پێی رازیە، لەسەرەتاشەوە وا دەردەکەوێت ئەوەی ئەم گومانەی خستۆتە ڕوو بەدوای بەرژەوەندی کۆمەڵگادا دەگەڕێت و لە هەڵوەشاندنەوەی کۆمەڵگا دەترسێت، بەڵام لە واقعی کارەکەدا ئەوەی ئەم پێشنیازەی هەیە و ئەیخاتە پێش چاوی کۆمەڵگا، پێشنیازەکەی هۆکارە بۆ پەیدابونی ترسێکی گەورە بۆسەر کۆمەڵگا کە هەڕەشەی داڕوخان و لێکهەڵوەشان و سەرەوژێربوونی لێ دەکات.

خۆ ئەگەر ئەمە راست بوایە ئەوا ئەمریکا و وڵاتە ئەورووپیەکان و وڵاتانی هاوشێوەی ئەوان ئەبوایە کەمترین رووداوی هەتك کردن و پەلاماردانی ئافرەت و تاوانی تری ئەخلاقی تیا رووبدایە، چونکە ئەمریکا و وڵاتانی تری ئەورووپا بایەخێکی زۆر گەورەیان بەم لایەنە داوە بە بیانوی ئازادی تاکەوە، بەڕادەیەك ئەبینیت گۆڤاری خراپ و رووت لە هەموو جێگەیەکدا دەفرۆشرێت، هەروەها بەرنامەکانی تەلەفزیۆن لەدوای سەعات دوانزەی شەوەوە پڕە لە بەرنامە و گرتەی خراپ و رووت و وروژێنەر لە رووی زایەندیەوە.

ئافرەت لەو وڵاتانەدا هەر کە هاوین هاتە پێشەوە جلەکانی فڕێ دەدات و لە لێواری دەریاکاندا بە نیوە رووتی دەگەڕێت و پیاسە دەکات، هەروەها دوکانی ڤیدیۆکان کە لەسەریان نوسراوە (تەنها بۆ لاوە باڵغ بووەکانە Adults Only) لە هەموو ئەمەریکادا بڵاوبوەتەوە، لەم دوکانانەدا

Scanned with CamScanner

شتانێك هەن سەر سپی دەكەن لە وروژاندنی زایەندی و كارە شازەكان، لێرەدا ئەو گەنجانە دەتوانن ئەو فلیمانە بەكرێ ببەن یان لەناو دوكانەكەدا بیبینن، ماڵەكانی لەشفرۆشیش بەڕادەیەكی زۆر لەو وڵاتانەدا هەن و لە هەندێك لەو وڵاتانەدا لەشفرۆشەكە لە پێشەنگایەكدا پیشانی پیاوان دەدرێت ونمایش دەكرێت.

كەوایە لەدوای ئەم ئازادی و نەمانی سنورە ئەنجامەكان چۆن بوون؟ ئایا رووداوی هەتككردن كەم بویەوە؟ ئایا ئەو تێربوونە هاتە دی كە باسی لێوە دەكەن؟ و ئایا ئافرەت پارێزرا لەو ترسناكیە؟!.

سەرژمێریە ئەمەریكیەكان:

لە كتێبێكدا كە حكومەتی فیدراڵی ئەمەریكا دەریدەكات لەژێر ناونیشانی (تاوان لە ئەمەریكا – Crime In U.S.A)، "ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت كە سەرژمێری ئەم كتێبە لەلایەن حكومەتەوە متمانە پێ كراوە نەك لەلایەن كۆمپانیاكانی سەرژمێركردنەوە"، لە لاپەڕە شەشی كتێبەكەدا هاتووە: هەموو (٦) خولەك جارێك تاوانێكی هەتككردنی بەزۆر لە ئەمەریكادا روو دەدات (ئەمە باس لە ساڵی ١٩٨٨ دەكات!)، هەتككردن بەزۆر واتە لەژێر كاریگەری چەكدا، لەهەمان كتێبدا ئەم سەرژمێریانە خراونەتە روو:

- لەساڵی (١٩٧٨) دا ژمارەی حاڵەتی هەتككردن لە ئەمەریكادا گەیشتۆتە (١٤٧.٣٨٩) حاڵەت.

Scanned with CamScanner

- لەساڵی (١٩٨١) دا ژمارەی حاڵەتی هەتککردن لە ئەمەریکادا گەیشتۆتە (١٨٩.٠٤٥) حاڵەت.
- لەساڵی (١٩٨٣) دا ژمارەی حاڵەتی هەتککردن لە ئەمەریکادا گەیشتۆتە (٢١١.٦٩١) حاڵەت.
- لەساڵی (١٩٨٧) دا ژمارەی حاڵەتی هەتککردن لە ئەمەریکادا گەیشتۆتە (٢٢١.٧٤٦) حاڵەت.

ئایەتێك تەفسیری ئەو سەرژمێریە دەکات:

ئەم سەرژمێریەو هەر هەواڵێکی متمانە پێکراوی لەم جۆرە بەڵگەیە لەسەر زیادبوونی تاوانی زایەندی (جنسی) لەو وڵاتەدا، ئەمەش وەك تەفسیرێکی کردەییە بۆ ئەم ئایەتە کە دەفەرموێت: ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّأَزۡوَٰجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَآءِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ يُدۡنِينَ عَلَيۡهِنَّ مِن جَلَٰبِيبِهِنَّۚ ذَٰلِكَ أَدۡنَىٰٓ أَن يُعۡرَفۡنَ فَلَا يُؤۡذَيۡنَۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ٥٩﴾ الأحزاب: ٥٩.

واتە: (ئەی پێغەمبەر (ﷺ) بە هاوسەرانت و کچەکانت و ئافرەتانی ئیمانداران بفەرموو: کە بە پۆشاکی باڵا پۆش خۆیان داپۆشن ئەوە لەبارترین شتە کە پێی بناسرێن، تا ئازار نەدرێن و (توشی گیروگرفت نەبن)، هەمیشەو بەردەوام خوا لێخۆشبوو میهرەبانە (لە کەم و کووڕی ڕابوردووتان خۆش دەبێت))

Scanned with CamScanner

هۆی دابەزینی ئەم ئایەتەش وەك ئیمامی قورتوبی لە تەفسیرەکەیدا باسی دەکات" ئافرەتان پێش ئەوەی (ئاودەست) هەبێت دەچوونە دەشت و بیابان بۆ سەرئاوکردن، لەوێدا جیاوازی لە نێوان ئافرەتی ئازاد و کۆیلەدا دەردەکەوت، ئافرەتانی ئازاد خۆیان بە عەبایەك دادەپۆشی بۆیە دوور ئەبوون لەوەی لاوێك لێیان نزیك بێتەوە، پێش دابەزینی ئەم ئایەتە هەندێك لە ئافرەتە ئیمانداره‌کان کە دەچوونە دەرەوە بۆ سەرئاو هەندێك لە پیاوخراپەکان بەرەو لایان دەهاتن و وایاندەزانی ئافرەتی کۆیلەن، ئەمانیش بانگیان لێ دەکردن و ئەوانیش دوور دەکەوتنەوە، لەبەر ئەم حاڵەتە ئافرەتان شکاتیان گەیاندە لای پێغەمبەری خوا ﷺ و بەو هۆیەوە ئەم ئایەتە دابەزی.

ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت: کاتێك ئافرەتی ناپۆشتە جوانی خۆی بۆ هەموو کەسێك دەردەخات، نزیکە لەوەی ئازاری پێ بگات لەلایەن مرۆڤە گورگ ئاساکانەوە، چونکە ئەو جوانی پیشاندانە ئارەزووە شاراوەکان دەوروژێنێت... بەڵام ئافرەتی باڵاپۆش جوانی و شوێنە سەرنجڕاکێشەکانی دەشارێتەوە و تەنها هەردوو دەست و دەموچاوی (روی) دەبینرێت لە وتەیەکدا، و لە وتەیەکی تردا تەنها چاوەکانی دەبینرێت. کەوابوو ئافرەتی باڵاپۆش هیچ ئارەزوو و حەزێك ناجوڵێنێت و ناوروژێنێت، خوای گەورە باڵاپۆشی بۆ ئافرەت داناوە تاوەکو پارێزراوبێت لە ئازار و زیان، چونکە پەروەردگارمان

Scanned with CamScanner

دەزانێت کە خۆدانەپۆشین بانگەشەیە بۆ زیادبوونی تاوانی زایەندی بەوەی ئارەزووە متبووەکان دەجوڵێنێت.

Scanned with CamScanner

بۆ ئەوانەی کە سوورن لەسەر ئەو گومانە و بەڕاستی دەزانن چوار حەقیقەت هەیە:

*حەقیقەتی یەکەم: سەرژمێریەکان بەدرۆیان دەخەنەوە.

*حەقیقەتی دووەم: ئارەزووی زایەندی لە پیاوان و ئافرەتاندا هەیە، ئەوەش نهێنیەکی خواییە و لە ئافرەتان و پیاواندا بەدیهاتووە لەبەر چەند حیکمەتێکی زۆر، لەوانە:

بەردەوام بوونی منداڵ و وەچە، با پێکەوە خەیاڵ بکەین گەر ئەم ئارەزووە زایەندیە نەبوایە چۆن نەوە لەدوای نەوە دەهات؟ و هیچ کەسێك ناتوانێت بڵێت ئەم ئارەزووە بوونی نیە و داوا لە پیاو بکات کە ئاسایی مامەڵە لەگەڵ ئەو دیمەنانەدا بکات.

*حەقیقەتی سێیەم: ئەوەی پیاو ئەوروژێنێت بینینی جوانی ئافرەتەکەیە ئەگەر دەموچاوی بێت یان شوێنە وروژێنەرەکانی تری، و ناتوانێت بە پێچەوانەی ئەو فیترەتەی کە خوا پێی داوە ئارەزووەکەی بە بینینی شوێنی وروژێنەر کپ بکاتەوە.

*حەقیقەتی چوارەم: ئەو کەسەی کە بانگەشەی ئەوە دەکات کە زیادکردن و بڵاوکردنەوەی دیمەنی رووت و وروژێنەر چارەسەری کپ بوونی زایەندی دەکات بەوەی تێربوون دروست دەبێت، ئەو کەسە بەو بانگەشەیە دەگاتە دوو ئەنجام:

Scanned with CamScanner

یەکەم: ئەو پیاوانەی کە حەز و ئارەوزووی شوێنە دیارەکانی لەشی ئافرەت نایان وروژێنێت، ئەوانە کەسانێکن خەسێنراون بۆیە ئارەزووی زایەندیان نەماوە و هەست بە هیچ شتێك ناکەن.

دووەم: ئەو پیاوانەی کە شوێنی دیاری لەشی ئافرەت نایان وروژێنێت ئەوانە توشی نەخۆشی ساردی زایەندی بوون، ئایا ئەوانەی بانگەشەی راستی ئەم گومانە دەکەن دەیانەوێت پیاوانی ئوممەتەکەی ئێمە لە یەکێك لەو دوو پۆلەی پیاوان بن؟!.

Scanned with CamScanner

گومانی دووەم:

بێ قەناعەتی

ئەمە زیاتر لە شوێنکەوتنی حەز و ئارەزووەوە نزیکترە تاوەکو گومان، چونکە ئەگەر لە یەکێك لەو خوشکە بەڕێزە بێ لەچکانە بپرسیت: هۆی چیە پابەند نیت بە باڵاپۆشیەوە؟ لە وەڵامدا دەڵێت: "وەڵامی جارێك قەناعەتم بەرامبەر بە باڵاپۆشی بۆ دروست نەبووە، هەرکاتێك ئەو قەناعەتەم بۆ دروست ببێت بەیارمەتی خوا باڵاپۆش دەبم".

هەر خوشکێك ئەم گومانە وەك بیانویەك بەکاربهێنێت ئەبێت جیاوازی لە نێوان دوو فەرماندا بکات، کە ئەوانیش فەرمانی خوایی و فەرمانی مرۆڤین... خۆ ئەگەر فەرمانەکە قسەی مرۆڤ بێت، ئەوا مرۆڤەکان بە گشتی راست دەکەن و هەڵەش دەکەن، وەك ئیمامی مالیك دەڵێت: "هەموو کەسێك دەکرێت هەندێك قسەی بەڕاست بزانین و لێی وەرگرین و هەندێك قسەشی بەڕاست نەزانین و لێی وەرنەگرین تەنها خاوەنی ئەو گۆڕە نەبێت (مەبەستی رسول الله ﷺ بوو)".

کەواتە ئەگەر فەرمانەکە لە ریزی قسەی مرۆڤەکاندا بێت، واجب ناکرێت لەسەر کەس پابەند بێت بەو فەرمانەوە، لێرەدا هەر مرۆڤێك بۆی هەیە بڵێت من قەناعەتم بەم قسەیە نیە و کەسیش رەخنەی لێ ناگرێت.

Scanned with CamScanner

بەڵام ئەگەر ئەم فەرمانە لە فەرمانە خواییەکان بێت، واتە خوای گەورە لە کتێبەکەی خۆیدا فەرمانی پێ کردبێت، یان فەرمانی بە پێغەمبەرێك کردبێت کە بە ئوممەتەکەی خۆی بگەیەنێت، ئەوە لێرەدا بوار بۆ هیچ کەسێك نیە بڵێت: (من قەناعەتم نیە). وە ئەگەر وتەی کەسەکە (پیاو بێت یان ئافرەت) لە دڵەوە بێت و بشزانێت کە فەرمانەکە لە کتێبی خوادا هاتووە، ئەوا توشی مەترسی دەرچوون لە ئوممەتی ئیسلام دەبێتەوە بەبێ ئەوەی بەخۆی بزانێت، چونکە ئەو قسەیە ئەوە دەگەیەنێت کە باوەڕی بە کتێبەکەی خوا نیە و گومانی لە فەرمانەکە هەیە، ئەمەش ترسناکترین وتەیە، خۆ ئەگەر بڵێت من لە خوا یاخی بووم، یان بڵێت من دەرەقەتی هەوا و ئارەزووەکانم نایەم و دەروونم لاوازە، یان بڵێت ئیرادە و توانام لاوازە، ئەم هەموو وشانە و هاوشێوەکانی ئەوەندەی وشەی (قەناعەتم نیە) قورس نیە، چونکە ئەم وشانەی دوایی وشە گەلێکن نیشانەی دانپیادانن بە هەڵە و لاوازی و یاخی بوونی کەسەکە،وە خۆی ناکات بە دادوەر بەسەر فەرمانەکانی خواوە و هەرچیەکی بوێت بەڕاستی بزانێت و هەرچیەکی نەوێت بە هەڵەی بزانێت، ئەوەی بیەوێت وەریبگرێت و ئەوەشی نەوێت وەری نەگرێت، خوای گەورەش دەفەرموێت: ﴿وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَمْرًا

Scanned with CamScanner

أَن يَكُونَ لَهُمُ ٱلْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًا مُّبِينًا ﴿٣٦﴾ ﴾ الأحزاب: ٣٦.

واته: (نەبۆ هیچ پیاوێکی باوەڕدار یان ئافرەتێکی باوەڕدار نییە، کاتێك کە خواو پێغەمبەرەکەی بڕیار لە شتێك بدەن و ئەوان سەرپشك بن (لە ئەنجامدانی ئەو کارە یان نەکردنی، چونکە) ئەوەی سەرپێچی بکات لە فەرمانی خواو پێغەمبەرەکەی، ئەوە ئیتر بە ئاشکرا گومڕاو سەرلێشێواو)

هەڵوێستێکی پێویست:

کاتێك بەندەکانی خوا ئیمانیان بە خوا هێناو باوەڕیان بەوە هەبو کە خوا لەوان داناتر و زاناترە، نابێت بە ئارەزووی خۆیان فەرمانەکان وەربگرن. بەڵکو پێویستە لەسەر ئیماندار (پیاو بێت یان ژن) کاتێك گوێی لە فەرمانێکی خوایی دەبێت وەك هەموو ئیمانداره‌کان بڵێت: ﴿وَقَالُوا۟ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۖ غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ ﴾ البقرة: ٢٨٥.

واته: (پێغەمبەر و ئیمانداران وتیان: گوێڕایەڵ و ملکەچین (بۆ بەدیهێنەرمان) پەروەردگارا لێخۆش بوونی تۆمان دەوێت و سەرئەنجام و گەڕانەوە هەر بۆ لای تۆیە.)

Scanned with CamScanner

کاتێك خوای گەورە فەرمانێکمان پێ دەکات دەزانێت ئەوە لە بەرژەوەندی ئێمەدایە و هۆکارێکە بۆ ئاسودەییمان، وە کاتێك خوای گەورە باڵاپۆشی لەسەر ئافرەت واجب دەکات دەزانێت ئەم فەرمانە هۆکاری ئاسودەیی و ڕێز و سەربەرزیەتی.

لەبەر ئەوەی خوای گەورە خۆی زانایە و زانینەکەی هەموو ڕوو و بوارەکان دەگرێتەوە، ئەزانێت پێش دروست بوونی مرۆڤ چی بووە، و لە ئایندەشدا چی دەبێت بە بێ دیاریکردنی سنورێك بۆ ئەو زانین و زانیاریە، وە ئەو ڕوداوانەش دەزانێت کە هێشتا ڕوویان نەداوە و ئەگەر ڕووش بدات چی ئەبێت و چۆن ئەبێت، و لەبەردەم ئەم باوەر بونەدا کە ئێمە وەك موسڵمانێك باوەڕمان پێیەتی، ئایا گونجاوە پشت لە وتەی خاوەنی ئەم هەموو زانین و زانیاریە بکەین و وتەی کەسانێك لە مرۆڤەکان وەربگرین کە زانستەکەیان کەم و سنوردار و ناتەواوە.

Scanned with CamScanner

نمونەیەك لە واقیعدا:

نمونەیەکت لە واقیعدا بۆ ئەهێنینەوە... ئەڵێین: ئێمە ئەگەر ئامێرێکی کۆمپیوتەر بکڕین، ئەوەشی کە دروستی کردوە خۆشی لەگەڵماندایە و خۆی ئەزانێت چۆن کار ئەکات و لە ئەلفەوە تا یا شارەزایە تیایدا، ئایا گونجاوە کە کەسێك کارەکەی شۆردنی ئۆتۆمبێلە بانگ بکەین بۆ ئەوەی فێرمان بکات چۆن ئەم ئامێرە بەکار بهێنین؟!! هیچ عاقڵێك ئەمە ناڵێت، بەڵکو عەقڵ پێمان دەڵێت کە کەسی پسپۆڕ بەو ئامێرە بانگ بکە تاوەکو چۆنیەتی ئیشکردنەکەیمان بۆ روون بکاتەوە، هەروەها چۆنیەتی چاککردنەوەی ئامێرەکە ئەگەر خراپ بوو.

ئەوەش کە مرۆڤەکانی دروست کردووەو بەدی هێناوە، ئەوە خوای بەندەکانە، بۆیە ئاساییە ئەو لە هەموو کەس زاناتر بێت لەو شتانەی کە سود یان زیانیان پێ دەگەیەنێت، هەروەها هەموو گوێڕایەڵیەك و دادوەریەك وملکەچ بوونێك بۆ غەیری خوای گەورە جۆرێکە لە شێتی و نەفامی و گێلی، نەفامیەکە هۆکارەکەی ئەوەیە بۆ کەسێك گوێڕایەڵن کە نازانێت، کەسێکیش ئامۆژگاری لە نەفام و نەزانێکەوە وەربگرێت ئەوا خۆشی توشی تیاچوون دەکات.

زۆر بەداخەوە ئەمە بەسەر ئێمەی موسڵماندا رووویداوە، ئەویش چونکە ئێمە داوای وەڵاممان لە کەسێك کردووە کە وەڵامەکەی لەلا

Scanned with CamScanner

نیە، هەروەك چۆن زۆرێك لە ئێمە نازانێت وشەی (ئیسلام) مانای چیە؟ کە تەسلیم بوون و ملکەچی تەواوە بۆ فەرمان و نەهیەکانی خوای گەورە.

خوشکی داوێنپاکم نەکەویتە نێو داوی بۆچوونە دژ بە یەکەکانەوە:

کاتێك ئامۆژگاری هەندێك لەو خوشکە بەڕێزە بێ لەچکانە دەکەیت، یەکێکیان رووت تێدەکات و دەڵێت: : من موسڵمانم و ئیماندارم و نوێژەکانم ئەنجام دەدەم لە کاتی خۆیدا و هەندێك نوێژی سوننەتیش دەکەم، مانگی رەمەزان بەڕۆژوو دەبم و حەجیشم کردووە و زیاتر لە جارێکیش عەمرەم کردووە، مانگانەش بەشدارم لە هەندێك پڕۆژەی خێرخوازیدا، بەڵام قەناعەتم بە باڵاپۆشی (حجاب) نی یە.

بەم خوشکە بەڕێزە دەڵێین:

گەر ئەو کردەوە و پەرستشانەی پێی هەستاویت و ئێستاش بەردەوامی لە ئەنجامدانیدا لە ئیمان و تەسلیم بوون بە فەرمانەکانی خواوە سەرچاوەی گرتووە، وە لە ترسی سزای خوایی وازت لەو واجبانە نەهێناوە، کەوایە لەبەرچی ئیمانت بە هەندێکیان هەیە و

Scanned with CamScanner

ئیمانت بە هەندێکی تریان نیە لە کاتێکدا سەرچاوەی فەرمانەکە یەك سەرچاوەیە.

هەر وەك چۆن ئەو نوێژەی ئەنجامی دەدەیت بە دەقی کتێبەکەی خوای گەورە واجبە، ئاوەهاش بالاپۆشی واجبە و گومان لە واجب بوونیدا لە کتێبی خوا و سوننەتی پێغەمبەردا ﷺ نیە.

ئایا سەرزەنشتی خوای گەورەت نەبیستوە بۆ نەوەی ئیسرائیل بەهۆی ئەنجامدانی هەندێك لە فەرمانەکانی خوا و وازهێنان لە هەندێکی تریان، خوای گەورە دەفەرموێت: ﴿ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ ٱلْكِتَٰبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ ۚ فَمَا جَزَآءُ مَن يَفْعَلُ ذَٰلِكَ مِنكُمْ إِلَّا خِزْىٌ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰٓ أَشَدِّ ٱلْعَذَابِ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾ ﴾ البقرة: ٨٥.

واتە: (مەگەر دەشێت باوەڕتان بە بەشێکی (کتێبی خوا) هەبێت و بێباوەڕبن بەبەشێکی تری ؟ ئایا پاداشتی ئەوەتان کە ئەوکارە دەکات جگە لەسەر شۆڕیی و سووکی نەبێت لە ژیانی دنیادا هیچی تر هەیە؟ لە ڕۆژی قیامەتیشدا دەگەڕێنرێنەوە بۆ ناو سەختترین سزا، خوای گەورەیش بێ ئاگانیە لەو کارانەی کە ئێوە ئەنجامی دەدەن.)

Scanned with CamScanner

کێ ئەوەی لە یادە کە لە فەرمودەیەکی راستدا هاتووە (إنَّ أهْوَنَ أهْلِ النَّارِ عَذابًا يَومَ القِيامَةِ رَجُلٌ، علَى أخْمَصِ قَدَمَيْهِ جَمْرَتانِ، يَغْلِي منهما دِماغُهُ كما يَغْلِي المِرْجَلُ والقُمْقُمُ)[1].

واتــە: ســوکترین ئــازاری دۆزەخ لــە رۆژی قیامەتــدا پیاوێکــە دوو ئەسکڵ لە ژێر پاژنەی پێکانیدایە و لە تاواندا مێشکی دەکوڵێت.

گەر ئەم کەسە لەوانە بێت کە کەمترین ئازار دەدرێت لە رۆژی قیامەتدا، ئەی ئەبێت حاڵی ئەو کەسە چۆن بێت کە خوای گەورە هەڕەشەی توندترین سزای لێ دەکات وەك لە ئایەتەکەدا هاتووە کەوا ئیمانی بە هەندێکی هەیە و وازی لە هەندێکی تر هێناوە.

خوشکی ئازیزم..

لە پێناو رواڵەتی دەرەوە و شانازی کردن بە مۆدێلی دونیاییدا دوا رۆژی خۆت دەفرۆشیت، وە خۆت بۆ بەرگەگرتنی ئەم تۆڵە و سزا توندە ئامادە دەکەیت؟ ئێمە هیوای هەموو خێر و چاکەیەکت بۆ دەخوازین لە دونیا و لە دوارۆژیشدا، وە داوات لێ دەکەین عەقڵ و هۆشی خۆت بکەیت بە دادوەر لەم هەڵبژاردنەدا.

---

(١) بوخاری: (٦٥٦٢)، موسلیم: (٢١٣).

Scanned with CamScanner

گومانی سێیەم:

ئیمان لە دڵدایە:

ئەگەر پرسیار لە یەکێك لەو خوشکە بەڕێزانە بکەیت: لەبەر چی باڵاپۆش نیت؟

دەڵێت: "ئیمان لە دڵدایە.ئەم وەڵامە دیارترین و باڵاوترینی وەڵامەکانە لە لایەن ئەو خوشکە بێ لەچکە ئازیزانەوە، ئێمەش لەگەڵ ئەم گومانەدا هەڵوێستەیەکمان هەیە.

سەرچاوەی ئەم گومانە:

ئەوان ئەیانەوێت تەفسیری هەندێك لە فەرمودەکان بە شێوەیەکی هەڵە بکەن، وەك ئەم فەرمودەیە کە دەفەرموێت: (إنَّ الله لا يَنظر الى صُوَرِكُم و أموالكم، و لكن يَنْظر الى قُلوبِكُم و أعمالِكُم)[1].

واتە: خوای گەورە تەماشای روخسار و سامانەکانتان ناکات، بەڵکو تەماشای دڵ و کردەوەکانتان دەکات.

ئەبینیت ئەوان ئەم فەرمودەیە بۆ واقیعی خۆیان دادەبەزێنن، ئەمەش حەقێکە و بۆ مەبەستێکی ناهەقە، راستە ئیمان جێگاکەی دڵە، بەڵام پێغەمبەر ﷺ مەبەستی ئەوە نیە کە ئیمان تەنها لە دڵدا

---

(١) موسليم (٢٢٦٤).

Scanned with CamScanner

تـەواو دەبێـت و جێگاکـەی تـەنها دڵـە، بـەڵکو لـە فەرمودەکـەدا دەیەوێت گرنگی دڵسۆزی و ئیخلاص روونبکاتەوە لە قـەبوڵ بـوونی کردەوەکاندا، و خوای گەورە تەماشـای شـکڵ و شـێواز ناکـات وەك ملکەچـی (خشـوع) لـە نوێـژدا و لـە هەنـدێك شـوێنی تـردا، بـەڵکو تەماشای دڵ و دڵسۆزی نیـەت دەکـات کـە تـەنها بـۆ خـوای گـەورە خۆی یەکلایی کردبێتەوە.

خوای گەورە تەنها ئەو کردەوانە وەردەگرێت کە تەنها بۆ ئەو بێـت، بۆیە پێغەمبەر ﷺ فەرموی: (التَّقوى هاهُنا ، و يشير الى صدره)[1].

واتە: تەقوا و پارێزکاری لێرەدایە و ئاماژەی بۆ سنگی خۆی کرد.

خـاوەنی کتێبـی (نزاهـە المـتقین) دەڵێـت: "فەرمودەکـە مەبەسـتی ئەوەیە پاداشتی کردەوە بە گوێرەی دڵسۆزی و نیەتپاکی دڵەکەیە، وە ئەبێت بایەخ بدرێت بە حاڵەتی دڵ و راسـتکردنەوەی نیەتـەکانی و پاککردنـەوەی لـە هـەموو وەسـفێکی خـراپ کـە خـوا پـێ ی ناخۆشە)[2].

---

(١) موسلیم (٢٥٦٤).

(٢) نزاهه المتقین (٢٥/١).

Scanned with CamScanner

پێناسەی ئیمان:

ئیمانیش تەنها لە دڵدا تەواو نابێت و بوونی ئیمان لە دڵدا بەس نیە بۆ رزگاربوون لە ئاگر و بردنەوەی بەهەشت، جەماوەری زانایانی سونەت و جەماعەت پێناسەی ئیمانیانیان کردووە بەوەی:

(باوەڕ هێنانە بە دڵ و وتنیەتی بە زمان و جێبەجێکردنیەتی بە کردەوە).

ئەم پێناسەیە لە هەموو کتێبەکانی عەقیدەدا دەبینیت، مەگەر لە شازەکاندا نەبێت، ئەوانەی کە لەسەر پەیڕەوی سوننەت و جەماعەت نین.

بەو سێ شتە ئیمان تەواو دەبێت:

با وادابنێین کەسێك بە زمان ئیمانی هێناوە بەڵام بەدڵ باوەڕی پێی نیە، دەی ئەمە کاری مونافیق و دووڕووەکانە، هەروەها کەسێك بە جەستەی کردەوەکان ئەنجام بدات و بەدڵ بڕوای پێنەبێت، ئەوەش دیسان کاری دووڕوو و مونافیقەکانە، چونکە مونافیقەکان لەگەڵ پێغەمبەردا ﷺ نوێژیان دەکرد و جیهادیان دەکرد و دە یانبەخشی و دەهاتن و دەچوون، بەڵام لە دڵەوە بڕوایان بە دینەکەی خوای گەورە نەبوو، خوای گەورەش حوکمی دووڕووی و مونافیقی دا بەسەریاندا، سزاکەشی نزیمترین شوێنە لەناو دۆزەخدا.

Scanned with CamScanner

هەروەها کەسێك بەدڵ ئیمانی هەبێت و بەجەستە کردەوە نەکات، ئەمەیان ئیشی شەیتانە، چونکە شەیتان باوەڕی بە توانای خوای گەورە هەیە لە زیندوو کردنەوە و مراندندا، بۆیە داوای مانەوەی لە خوای گەورە کرد تاوەکو رۆژی قیامەت و ئیمانی بەو رۆژەش هەیە، بەڵام شەیتان بە جەستە کارەکەی ئەنجام نەدا بەگوێرەی ئیمانەکەی ﴿وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَٱسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٣٤﴾﴾ البقرة: ٣٤.

واتە: (کاتێکیش بەفریشتەکانمان وت: سوژدە بەرن بۆ ئادەم (سوژدەی ڕێزو بەفەرمانی خوا، وەکو ڕووگەیەك) سوژدەیان برد، جگە ئیبلیس نەبێت کە سەرپێچی کردو خۆی بە گەورەزانی بەم کارەی کەوتە ڕیزی کافرەکانەوە.).

ئایەتێك لە قوراندا نەهاتووە کە باسی ئیمان بکات و بەدواییدا باسی کردەوە نەکات، وە بەردەوام دەخوێنیتەوە ﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ﴾ کردەوە بەستراوە بە ئیمانەوە و هەرگیز لێی جیانابێتەوە.

بەم خوشکە بەڕێزە دەڵێین کە حەزی لە باڵاپۆشی نیە و بیانوەکەشی ئەوەیە کە ئیمان لەدڵدایە، پرسیاری لێ دەکەین چی دەکات گەر بۆ نمونە ئەو مامۆستا بێت لە قوتابخانەیەکدا و بەڕێوەبەرەکەی داوایەکی لێ بکات؟ وەك نوسینی راپۆرتێك، یان ئەنجامدانی کارێك وەك سەرپەرشتی کردن، یان وەرگرتنی وانەیەکی زیادە، یان ببێتە مامۆستایەکی یەدەك لە جیاتی یەکێك

Scanned with CamScanner

لەو مامۆستایانەی کە نەهاتووە، یان هەر داوایەکی تر، ئایا دەگونجێت و لێی قبوڵ دەکرێت گەر بڵێت من باوەڕ و قەناعەتم بە داوای بەڕێوەبەرەکە هەیە، بەڵام داواکەی جێبەجێ ناکەم. یان ئایا بەڕێوەبەرەکە ئەوەی لێ قبووڵ دەکات؟ ئایا ئایندە و دواڕۆژی ئەم مامۆستایە بەرەو کوێ دەڕوات؟ ئەمە نمونەیەکە و پەیوەستە بە مرۆڤەوە... ئەی چۆن ئەبێت گەر کارەکە بە خواوەندی مرۆڤەوە پەیوەست بێت؟

نمونەی بەرز بۆ خوای گەورەیە.

Scanned with CamScanner

گومانی چوارەم:

خوا هیدایەتی نەداوم:

زۆرێك لەو خوشكە بێ لەچكانە ئەم گومانە باس دەكەن بەم شێوازە: "خوا هیدایەتم بدات، حەزم لە باڵاپۆشییە، بەڵام جارێك خوا هیدایەتی نەداوم، دوعا بكە خوا هیدایەتم بدات".

ئەو خوشكەی ئەم قسانە دەڵێت دەكەوێتە هەڵەیەكی گەورەوە، ئێمەش پرسیار لەو خوشكە بەڕێزە دەكەین: (چۆن خوا هیدایەتی نەداویت؟).

خۆ ئەگەر بڵێت: من ئەزانم هیدایەت نەدراوم، ئەوا ئەو خوشكە یەكێكە لەو دووانە:

یەكەم: تەماشای زانستی غەیبی كردووە لە كتێبی نادیاردا، وە لەو كتێبەوە زانیویەتی كە لەو ئافرەتە ئاخر شەڕانەیە كە دواڕۆژیان بۆناو ئاگرە.

دووەم: دروستكراوێك هەواڵی ئەو دواڕۆژەی پێ داوە كەوا ئەو لە هیدایەتدراوەكان نیە، ئەو دروستكراوەش یان فریشتەیە یان مرۆڤێكە.

خۆ ئەگەر وەڵامی سروشتی بۆ ئەم دوو گریمانە نەخێر بێت، كەوابە چۆن زانیت كە خوا هیدایەتی نەداویت؟

Scanned with CamScanner

ئەمە حاڵەتێکە.... حاڵەتی دووەم: خوای گەورە لە کتێبە پیرۆزەکەیدا (کە قورئانە) روونی کردۆتەوە کە هیدایەت دوو جۆرە:

١.هیدایەتی ڕێنمونی.

٢.هیدایەتی خوایی.

یەکەم: هیدایەتی ڕێنمونی:

ئەم جۆرەیان واتە ڕێنیشاندان و ڕینمونی بۆ حەق و ڕاستی، لەمەیاندا ئێمە وەك مرۆڤ بەشدارین لەگەڵ خوای گەورە و بەدیهێنەر و پێغەمبەراندا، کەواتە خوای گەورە لە ڕێگەی پێغەمبەران و کتێبەکانیانەوە ڕێگەی حەق و ڕێگەی ناحەق بۆ دروستکراوە فەرمان پێ کراوەکانی خۆی روون دەکاتەوە، هەروەها بانگخوازانیش لەگەڵ پێغەمبەراندا ئەم ڕێگەیە بۆ خەڵکی بە گشتی روون دەکەنەوە، لێرەدا هەموو لایەك هاوبەشە لەم کارەدا.

دووەم: هیدایەتی خوایی:

ئەمەیان تایبەتە بە خوای گەورەی تاك و تەنهاوە، ئەویش دامەزرا ندنی حەق و ڕاستیە لە دڵەکاندا و دوور ڕاگرتنی دڵەکانە لە تاوان و یارمەتی دانیەتی بۆ بەردەوام بوون لەسەر ڕێگەی حەق و دامەزراویە لەسەری، هەروەها خۆشویستنوجوانکردنی ئیمانە لە دڵەکاندا و و ناشرین کردنی کوفر و لادان و یاخیبوونە بۆ ئەوانەی

Scanned with CamScanner

وەڵامی بانگی خوایی دەدەنەوە و شوێنی هیدایەت و ڕێنمونی ئەو دەکەون، ئەم جۆرە هیدایەتە لەدوای جۆری یەکەمەوە دێت، چونکە خوای گەورە حەق و ڕاستی پیشانی هەموو کەس دەدات، لەم ڕووەوە خوای گەورە دەفەرموێت: ﴿ وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَٰهُمْ فَٱسْتَحَبُّوا۟ ٱلْعَمَىٰ عَلَى ٱلْهُدَىٰ ﴾ فصلت: ١٧.

واتە: (هۆزی – ثمود – یشمان ڕێنموویی کرد بۆ ئیمان و چاکە" کەچی حەزیان بەکوێری کرد، تا چاوساغی و هیدایەت و ئیمان).

خوای گەورە توانای سەرپشککردنی بەخشیوە بە هەموو ئەرك پێ کراوێك لە هەڵبژاردنی ڕێگەی حەق یان ڕێگەی خراپ و ناحەقدا، خۆ ئەگەر بە ئارەزووی خۆی ڕێگەی حەقی هەڵبژارد ئەوا هیدایەتی خوایی بەدوایدا دێت، وەك خوای گەورە دەفەرموێت: ﴿وَٱلَّذِينَ ٱهْتَدَوْا۟ زَادَهُمْ هُدًى وَءَاتَىٰهُمْ تَقْوَىٰهُمْ ﴿١٧﴾﴾ محمد: ١٧.

واتە: (ئەوانەش ڕێبازی هیدایەت و ئیمانداریان گرتۆتە بەر بەگوفتاری پێغەمبەر (ﷺ) هیدایەت و دینداریان گەشەدەکات و پەرەدەسێنێت، خوایش شارەزایی و پارێزگاریی و دڵنیایی زیاتری پێبەخشین.).

ئەگەر بە ئارەزووی خۆی ڕێگەی ناحەقی هەڵبژارد ئەوا گومڕاییەکەی زیاتر دەکات و لە هیدایەتی خوایی بێبەشی دەکات، وەك دەفەرموێت: ﴿ قُلْ مَن كَانَ فِى ٱلضَّلَٰلَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ ٱلرَّحْمَٰنُ مَدًّا ﴾ مریم:٧٥. هەروەها

Scanned with CamScanner

دەفەرموێت: ﴿ فَلَمَّا زَاغُوٓاْ أَزَاغَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُمۡۚ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡفَٰسِقِينَ ۝٥﴾ الصف: ٥.

نمونەیەك بۆ هیدایەتی خوایی:

مامۆستا شەعراوی نمونەیەکی جوان بۆ ئەم جۆری هیدایەتە دێنێتەوە، دەڵێت: "نمونەی ئەمە وەك نمونەی پیاوێکە پرسیاری ناونیشانێك دەکات، دەگاتە پۆلیسی هاتوچۆ و پرسیاری شوێنەکەی لێ دەکات، ئەویش پێی دەڵێت: دەچیتە فلانە جادە و پێچ دەکەیتەوە بەلای راستدا و ئینجا لای چەپ و ئینجا جادەکەی تر دەگریت و باڵەخانەیەکت دێتە پێش کە رەنگەکەی وایە و ناونیشانەکە لەوێدایە".

مامۆستا شەعراوی دەڵێت: "ئەم پیاوە لەنێوان دوو حاڵەتدایە، یان ئەوەیە باوەڕ بە پۆلیسەکە دەکات و بەپێی زانیاریەکانی ئەو رێگە دەگرێت و دەڕوات، هەموو جارێك کە دەڕوات و بەردەوام دەبێت زیاتر لە شوێنەکە و دۆزینەوەی ناونیشانەکە نزیك دەبێتەوە. یان پیاوەکە دەڵێت: ئەو پۆلیسە درۆزنە. بۆیە بە پێچەوانەی قسەکانی پۆلیسەکە رێگە دەگرێتەبەر و تاوەکو زیاتر بڕوات زیاتر گومڕا

Scanned with CamScanner

دەبێت و سەری لێ دەشێوێت، ئا ئەمەیە چیرۆکی هیدایەت و گومڕایی". (١)

ئەوە نمونەیەکی جوان بوو لە نزیککردنەوەی ئەو سوننەتە خواییە لە هزرماندا، بۆیە هەرکەسێك ڕێگەی حەق هەڵبژێرێت خوای گەورە یارمەتی دەدات و دامەزراوی دەکات، و هەرکەسێکیش ڕێگەی ناحەق هەڵبژێرێت خوای گەورە گومڕای دەکات و لەگەڵ نەفس و شەیتانی خۆیدا بەجێی دەهێڵێت.

بەدوای ڕێگای هیدایەتدا بگەڕێ دەستت دەکەوێت:

سوننەتی خوا بەم جۆرەیە لەگەڵ دروستکراوەکانی خۆیدا ﴿فَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ ٱللَّهِ تَبۡدِيلٗاۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ ٱللَّهِ تَحۡوِيلًا ٤٣﴾ فاطر: ٤٣.

واتە: (ئیتر تۆ نابینیت هەرگیز لە یاساو بەرنامەکانی خوادا گۆڕانکاری پێش بێت، هەرگیز نابینیت یاساو بەرنامەکانی خوا لە نەخشەی خۆیان لابدەن).

سوننەتی خوای گەورە کاتێك تەواو دەبێت و کاملّ دەبێت کە کەسەکە دەست بە گۆڕینی خودی خۆی بکات و هۆکاری ئەو

---

(١) ئەم وتەیەی لە وانەیەکدا بەناوی (ئایا مرۆڤ سەرپشکە لە ژیاندا یان نا) لە کوەیت لە هەشتاکاندا پێشکەش کردووە.

Scanned with CamScanner

گۆڕانکاریەشی کە دەیەوێت بەکاری بهێنێت: ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوۡمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُواْ مَا بِأَنفُسِهِمۡۗ﴾ الرعد:١١.

واتە: (بێگومان خوا بارودۆخی هیچ قەوم و گەلێك ناگۆڕێت (لە خۆشیەوە بۆ ناخۆشی، یان لە زەلیلیەوە بۆ سەربەرزی، یان لە گرانیەوە بۆ هەرزانی) هەتا ئەوان ئەوەی بە خۆیان دەکرێت نەیگۆڕن و نەیکەن).

بۆیە ئەوەی رێگەی راست و هیدایەتی دەوێت، و داواش لە خەڵکی دەکات بۆ ئەو مەبەستە دوعای بۆ بکەن، پێویستە بەدوای هۆکارەکانیدا بگەڕێ.. بۆ ئەو مەبەستەش مەریەم (سەلامی خوای لێ بێت) پێشەوامانە، ئەو ئافرەتە پێویستی بە خواردنە، و لە خراپترین حاڵەتی لاوازیدایە کە ئافرەتی پێدا گوزەر دەکات ئەویش حاڵەتی منداڵبوونە، لێرەدا خوای گەورە داوای کارێکی لێ دەکات کە بە بەهێزترین پیاو ئەنجام نادرێت، خوای گەورە داوای لێ دەکات کە قەدی دارخورماکە بجوڵێنێت، لەکاتێکدا قەدی دارخورماکە گەورە و بەهێز و دامەزراوە و جوڵاندنی زۆر قورسە، خوای گەورە پێی دەڵێت: ﴿وَهُزِّيٓ إِلَيۡكِ بِجِذۡعِ ٱلنَّخۡلَةِ﴾ مریم: ٢٥.

واتە: (ئەو دارخورمایەش (کە پاڵت پێوەداوە) کەمێك ڕایوەشێنە).

مەریەم لەم حاڵەتە بێ هێزیەدا نەیئەتوانی ئەو دارە بەهێزە بجوڵێنێت، بەڵام خوای گەورە دەیویست تەنها هۆکارەکە

Scanned with CamScanner

بەکاربهێنێت بەوەی دەستی بخاتە سەر دارەکە، تاوەکو یاسای هۆکارەکان جێبەجێ ببێت و تاوەکو سوننەتی خوای گەورە لە گۆڕانکاریدا بێتە دی، ئەنجامەکەشی ئاوەها بوو ﴿تُسَٰقِطۡ عَلَيۡكِ رُطَبٗا جَنِيّٗا ٢٥﴾ مریم: ٢٥. واتە: (خورمای گەییوت بەسەردا دەبارێنێت).

ئەمە سوننەتی خوایە لە گۆڕین و گۆڕانکاریدا، بۆیە هەرگیز ناکرێت ئیمانداریك لە یەکێك لە ماڵەکانی خوادا بمێنێتەوە (با ئەو ماڵە مەککەی پیرۆزیش بێت) ئەنجا دابنیشێت و خواپەرستی بکات و داوا لە خوای گەورە بکات رزق و رۆزی بۆ بنێرێت. هەرگیز ناکرێت خوای گەورە دوعاکەی قەبوڵ بکات بەبێ ئەوەی ئەو ئیماندارە هۆکاری دەستکەوتنی رزق و رۆزی بەکار بهێنێت، چونکە ئاسمان زێڕ و زیو ناباریێنێت.

خوشکی ئازیز دەی تۆ هۆکارەکانی هیدایەت بەکار بهێنە بە پشتیوانی خوا دەستت دەکەوێت، لەو هۆکارانە دوعا و نزا کردنە بۆ دەسکەوتنی هیدایەت، هەروەها هەڵبژاردنی دۆست و هاوەڵی چاك، رووکردنە قورئان و خوێندنەوەی بە تێگەیشتنەوە، رووکردنە ئەو کۆمەڵ و کەسانەی کە بۆ یادی خوا دادەنیشن و کۆدەبنەوە، گوێگرتن لە وتاری ئایینی و کاسێتی ئایینی و خوێندنەوەی کتێبە ئایینیەکان، پێش ئەمانەش هەمووی وازهێنانە لە هەموو ئەو شتانەی کە دوورت دەخەنەوە لە رێگەی هیدایەت و خواناسین،

Scanned with CamScanner

وەك: هاوەڵی خراپ، خوێندنەوەی گۆڤاری ئاست نزم، بەدواچوونی ئەو بەرنامە تەلەفزیۆنیانەی کە هانی پەیوەندیە حەرامەکان دەدەن لە فلیم و زنجیرە فلیم و هتد...، گەشتکردن لەگەڵ گەنجی نامەحرەم، پەیوەندیە تەلەفۆنیەکان لەگەڵ گەنجاندا و شتانی تر لەو کارانەی کە رێگرن لە رێگەی هیدایەت و خواناسیندا.

Scanned with CamScanner

گومانی پێنجەم:

شوونەکردن

هەندێك جلی بالاپۆشی لەبەر ناکەن بە بیانوی ئەوەی دەترسن شویان دەست نەکەوێت. ئەمە گومانێکە شەیتان دەیخاتە دەروونی هەندێك لەو خوشکانەی کە باڵاپۆش نین، ئەمەش لەوێوە سەرهەڵدەدات کە گوایە لاوان نایەنە پێشەوە بۆ داواکردنی کچێك تاوەکو جەستە و قژو جوانیەکەی نەبینن، خۆ ئەگەر ئەو کچە باڵاپۆش بێت ئەوا شتێکی ئەوتۆ لەو کچە نابینن تاوەکو هانی بدات و بێتە پێشەوە بۆ داواکردنی، بەڵکو زۆرێك لە دایك و باوکان ئەو بۆچونەیان هەیە و رێدەگرن لە باڵاپۆشی کچەکانیان لەپێناوی ئەو ئامانجەدا. ئەم گومانەش لە دوو لاوە یان دولایەنەوە وەڵام دەدرێتەوە.

لایەنی یەکەم: لایەنی تیۆری:

ئەویش ئەوەیە کە جوانی هەرچەندە هۆکارێکی سەرەکیە لە شووکردندا، بەڵام تەنها هۆکار نیە بۆ شووکردنی ئافرەت، وەك پێغەمبەری خوا ﷺ هۆکارە جۆراوجۆرەکانی روونکردۆتەوە کە

Scanned with CamScanner

ئافرەت لەپێناویدا مارە دەکرێت و فەرمویەتی: (تُنكحُ المرأةُ لأربع : لمالِها و لحسَبها و لجمالِها و لدينِها ، فاظْفَرْ بذاتِ الدِّينِ تَرِبَتْ يداك)[1].

واتە: ئافرەت لەبەر چوار شت داوادەکرێت یان مارە دەکرێت: لەبەر ماڵ و سامانەکەی، لەبەر پایەی کۆمەڵایەتی، لەبەر جوانیەکەی، و لەبەر دینەکەی، تۆ هەوڵبدە دینداریەکەت دەست بکەوێت با توشی خەیر و فەڕ بیت.

خەمی خەڵکی بەو جۆرەیەو ئەوان تەنها سەیری جوانی ناکەن، بەڵکو چەند هۆکارێك هەن لەگەڵ جوانیدا، یان جگە لە جوانی هۆیەکی تر هەیە لە هەڵبژاردنی خێزاندا، بەڵام ئەو خوشکانە یان ئەو دایك و باوکانە وا ئەزانن جوانی هەموو شتێکە، یان جوانی تەنها هۆی سەرەکیە و ئەکرێت هۆکارەکانی تر پشتگوێ بخرێت و وازی لێ بهێنرێت، بەڵام ئەمە پێچەوانەی نەریتی خەڵکییە.

---

(١) بوخاری: (٥٠٩٠)، موسلیم: (١٤٦٦).

Scanned with CamScanner

لایەنی دووەم: لایەنی واقیعی:

لەوانەیە بێ لەچکی و بێ باڵاپۆشی هۆیەك لە هۆیەکان بێت بۆ ژن نەهێنانی کۆمەڵێك لە لاوەکان و دوورکەوتنەوەیان لەو کۆمەڵە خوشکە بێ لەچکانە، ئەویش لەبەر ئەوەی ئەو کوڕە لاوانە گومانیان لە لا دروست دەبێت و دەڵێن ئەم جۆرە کچانە لەبەر ئەوەی گوێ بە فەرمانی خوای گەورە نادەن کە باڵاپۆشییە کەوابوو دوور نیە گوێ بە شتی تریش نەدەن، چونکە شەیتان کارەکانی هەنگاو لەدوای هەنگاو ئەنجام دەدات، هەرچەندە واقیع هەندێك جار بەم جۆرە بۆچوونە رازی نیە، بەڵام ئەمە حاڵەتی زۆربەی لاوەکانی ئەمڕۆمانە، ئەوان سورن لەسەر داواکردنی ئەو کچانەی کە پابەندن بە باڵاپۆشییەوە و ناو وناوبانگیان باشە ئەگەر چی لاوەکە خۆی لە کەسە گەرموگوڕ و پابەندەکان نەبێت بە دینەوە.

Scanned with CamScanner

گومانی شەشەم:

منداڵێتی

ئەم گومانەش زۆرتر دایکان و باوکان دەیڵێنەوە، لەگەڵ هەندێك لەو خوشکانەی کە بێ لەچکن، توێژێك خوشك هەن زۆرجار نیازی بالاپۆشییان هەیە، بەڵام بەهۆی ئەم گومانەوە کاتەکەی دوا دەخەن، ئەم رایەش زیاتر لە حەز و ئارەزووەوە نزیکترە تاوەکو گومان، ئەوان زۆرجار بەم جۆرە وەڵامت دەدەنەوە: (گوناهە لە چێژوەرگرتن لەم ژیانە خۆشە بێ بەشیان بکەین، کچەکەم هێشتا منداڵە و حەزی لە جل و بەرگی جوانە، زۆر حەزی لە جلی جوانە و زۆر ئارەزووی جۆرەکانی قژبەستن دەکات، کاتێك جوانی خۆی دەردەخات زۆر ئاسودە دەبێت و زیاتر چێژ لە ژیان وەردەگرێت، دەی کەوایە بۆ رێگری لێ بکەین و بەم منداڵیە رێگەی ئاسودەیی لێ ببەستین، خۆ ئەگەر ئێمە شەمەندەنەفەرەکە بەجێی هێشتوین، بۆ بیەڵین بەم خێراییە ئەویش بەجێ بهێڵێت).

منداڵی بەلای دایك و باوکانەوە تاوەکو بیست ساڵی درێژە دەکێشێت، و ئەو کچە لە تەمەنی سیانزە ساڵیەوە دەکەوێتە بێ نوێژییەوە، کەچی لەبۆچوونی ئەواندا هێشتا منداڵە.

Scanned with CamScanner

وتەیەك بۆ دایك و باوكان:

ئەو دایك و باوكانەی رێگرن لە باڵاپۆشی كچەكانیاندا بە بیانووی منداڵێتیەوە، لەڕاستیدا لێپرسراویەتێكی گەورەیان لە ئەستۆدایە بەرامبەر خوای گەورە لە رۆژی دواییدا.

كچ كە دەگاتە كات و تەمەنی بێ نوێژی بەپێی شەریعەت باڵاپۆشی لەسەر واجب دەبێت، و ئەو دایك و باوكەی كە رێگەی باڵاپۆشی لێ دەگرن توشی گوناهێكی گەورە دەبن، و خوای گەورە لە رۆژی قیامەتدا لەو بارەیەوە پرسیاریان لێ دەكات: ﴿وَقِفُوهُمْ إِنَّهُم مَّسْئُولُونَ ﴿٢٤﴾﴾ الصافات: ٢٤.

واتە: (لەكاتی ڕاپێچ كردنیاندا فەرمان دەدرێت: ئادەی بیانوەستێنن، بێگومان ئەوان بەرپرسیارن).

هەروەها پێغەمبەری ئازیز دەفەرموێت: (كلُّكم راعٍ ، و كلُّكم مسؤولٌ عن رعيَّتِه)[1].

كەوابوو باوك شوانی یەكەمە لەناو ماڵ و خێزاندا و ئەویش لێپرسراوی یەكەمە لە رۆژی قیامەتدا بەرامبەر هەر تاكێكی ئەو خێزانە، دەبا ئەو باوكە لەخۆی بپرسێت ئایا كچەكەی چەند كوڕی لاو توشی فیتنە دەكات و ئەبێتە هۆی لەڕێگە دەرچوونیان؟

---

(١) بوخاری (١٣/١٠٠).

Scanned with CamScanner

کچەکەش خۆی توشی چەند رەفتاری خراپ دەبێتەوە لە لایەن ئەو کوڕانەوە؟.

وتەیەکی خۆشەویستی بۆ ئەو خوشکە بچوکەمان:

خوای گەورە شایەتە کە ئێمە لە سزای خوایی دەترسین بەرامبەر بە تۆ، و ئێمە سورین لەسەر رزگارکردنت لە هەموو ئەو مەترسیانەی کە رووبەڕووی تۆ دەبنەوە لە دونیا و قیامەتدا، چونکە ئەمە ئەرك و واجبی موسڵمانە بەرامبەر برا و خوشکی موسڵمانی خۆی.

لەو مەترسیانەی کە توشی خوشکی بێ لەچك دەبێتەوە لە دونیا و لە قیامەتدا ئەوانەیە کە پێغەمبەری خوا ﷺ باسی کردوون، (سيكونُ في آخِرِ أمَّتي رجالٌ يركَبونَ على سُروجٍ كأشباهِ الرِّحالِ ينزِلونَ على أبوابِ المساجدِ نساؤُهم كاسياتٌ عارياتٌ على رؤوسِهنَّ كأسنمةِ البُخْتِ العِجافِ، الْعَنُوهُنَّ فإنَّهنَّ ملعوناتٌ)[1].

خوشکی ئازیزی بێ لەچك و دوور لە باڵاپۆشی ئەزانیت مانای (اللعنه) چییە؟ (اللعنه) واتە: دەرچوون لە رەحمەتی خوا. و لەوفەرمودەیەی باسکرا پێغەمبەر ﷺ فەرمان بە هەموو موسڵمانێك دەکات کە ئەو توێژە لە ئافرەتان بەر لەعنەت بدەن، ئەوانیش کۆمەڵێك ئافرەتن کە جلیان لەبەر کردووە بەڵام شوێنی

---

(١) موسنەدی ئیمام ئەحمەد (٣٦/١٢) و سەحیحی ئیبنو حیببان: (٥٧٥٣).

Scanned with CamScanner

فیتنه و عەورەتیان دانەپۆشییوە، وەك ئەوە وایە هیچیان لەبەردا نەبێت.

لە فەرمودەیەکی تردا پێغەمبەر (ﷺ) دەفەرموێت: (صِنْفانِ مِن أهْلِ النَّارِ لَمْ أرَهُما، قَوْمٌ معهُمْ سِياطٌ كَأذْنابِ البَقَرِ يَضْرِبُونَ بها النَّاسَ، ونساءٌ كاسياتٌ عارِياتٌ مُميلاتٌ مائلاتٌ، رُؤُوسُهُنَّ كَأسْنِمَةِ البُخْتِ المائلَةِ، لاَ يَدْخُلْنَ الجَنَّةَ، ولا يَجِدْنَ رِيحَهاَ، وإنَّ رِيحَها لَيُوجَدُ مِن مَسِيرَةِ كَذَا وكَذا)[1].

لەم فەرمودەیەدا وەسفێکی وردی ئەم توێژەی ئافرەتان کراوە، ئەویش:

١- داپۆشراوە بە هەندێك جلوبەرگ بەڵام نیوە روتێکە چونکە زۆربەی جەستەی بەدەرەوەیە و ئەو شوێنانەی جەستەی بەدەرەوەیە کە ئارەزووی پیاو دەوروژێنێت، وەك ران و شان و سنگ، وە ئەو شوێنانەی کە داپۆشیوە تەواو نیە داپۆشینەکە شەرعی نیە چونکە جەستەی دەرکەوتووە ئەویش لەبەر تەسکی یان تەنکی جلەکە و وەك ئەوە وایە رووت بێت هەرچەندە داپۆشراوە.

٢- لە رێکردندا لار و لەنجە دەکەن و بەوەش دڵی کوڕان رادەکێشن و ئارەزویان دەجوڵێنن.

---

(١) موسلیم: (٢١٢٨).

Scanned with CamScanner

٣ـ له قژداهێنان و تەسریحەی قژەکانیاندا و دانانی بارۆکە لەسەر سەریاندا بەجۆرێکە کە لە بەرزایی سەر پشتی وشتر دەچێت.

لە فەرمودەکەدا ئەو راستییە روون دەکاتەوە کە ئەم توێژەی ئافرەتان بێبەشن لە بەهەشت، بەڵکو لە بۆنی بەهەشتیش بێ بەشن، هەرچەندە رەحمەت و بەزەیی خوای گەورە ئاسمانەکان و زەوی دەگرێتەوە، کەچی پێغەمبەری خوا (ﷺ) فەرمان بە موسڵمانان دەکات کە دوعا لەو توێژە بکەن بۆ دەرکردنیان لە رەحمەتی خوا (العنوهن فانهن ملعونات).

خوشکی ئازیز ئێمە تەنها خێر و چاکەمان بۆتۆ دەوێت، دەترسین توشی سزا و ئازاری دونیا و قیامەت بیت، بۆیە لە قوڵایی دڵەکانمانەوە ئاواتەخوازین کە لە هەموو خراپەیەك بەدوور بیت و دڵەکەت پڕ بێت لەو نوورە خواییەی کە کوژانەوەی نیە، خوای گەورە بەسەر شەیتانەکانی مرۆڤ و جنۆکەدا زاڵت بکات، ئاواتەخوازین بڕیار بدەیت و ئەو کەلەپچەیە بشکێنیت و ئازاد بیت لە دیلی حەز و ئارەزووە خراپەکان و بگەیتە جیهانی ئازادی و سەربەرزی و رێز و حەوانەوەی دەروونی و پاکی و داوێن پاکی.

Scanned with CamScanner

ئایا گەرەنتی تەمەنی خۆت دەکەیت؟

خوشکی بێ لەچك:

کاتێك باڵاپۆش نابیت بە بیانووی منداڵی تەمەنەوە، ئایا گەرەنتی تەمەنی خۆت بۆ چەند ساتێکی کەم دەکەیت؟ ئایا کاتی مردنی خۆت دەزانیت، یان کەسێك هەواڵی ئەو کاتەی پێ داویت؟ خۆ ئەگەر وەڵامەکەت نەخێر بوو، دەی کەوایە لەوانەیە دوای یەك ساڵی تر تۆ بمریت، یان لەوانەیە یەك مانگی تر، یان هەفتەیەکی تر، یان ڕۆژێکی تر، یان سەعاتێکی تر، یان خولەکێکی تر.. ئەوانە هەمووی گریمانەن چونکە ئێمە کاتی مەرگی خۆمان نازانین، خوشکی ئازیزم مردن تەنها لە دەرگای کەسە بەتەمەن و نەخۆشەکان نادات و بەس، بەڵکو سەردانی لەش ساغ و پیر و لاو دەکات، تەنانەت سەردانی منداڵی شیرەخۆرەش دەکات، و نمونەش لە واقیعی حاڵماندا زۆرە.

Scanned with CamScanner

چەند چیرۆکێکی واقیعی

چیرۆکی یەکەم: توشبوونی لەناکاو

پیاوێك كە ئەندامی ئەنجومەنی گەلە (لە وڵاتێکدا) لە تەواوی تەندروستی و چالاکێتیدا لە لوتکەی لاوێتیدا دەبێت، لەناکاو توشی جۆرە ڤایرۆسێك دەبێت لە مێشکیدا، لە چەند ساتێکی کەمدا ئەم پیاوە بۆ تۆپەڵە گۆشتێك دەگۆڕێت و ئاگای لەخۆی نامێنێت و دەمرێت.

چیرۆکی دووەم: مردن نەخۆش و لەش ساغ ناناسێت:

ئەفسەرێکی گەورە لە سوپادا (خاوەنی جەستەیەکی پتەو بووە و هاواری لە هیچ نەخۆشییەك نەکردوە)، خاوەنی ماسولکەی بەرز و بەهێز بوە، لە ناوچەکەی خۆشیدا کەسێکی چالاك بوە، شەوێکیان دەنوێت، سەرلەبەیانی دایکی دەیەوێت خەبەری بکاتەوە، سەیر ئەکات هەموو جەستەی وشك بووە و وەڵام ناداتەوە، تومەز مردن لەکاتی نوستندا بۆتە میوانی.

Scanned with CamScanner

چیرۆکی سێیەم: هاوەڵەکەم سوتا:

باوکی عەبدوڵڵا دەڵێت: نازانم چۆن ئەم چیرۆکەت بۆ بگێڕمەوە کە ماوەیەك پێش ئێستا خۆم یەکێك بووم لە کەسەکانی ناو چیرۆکەکە و بوو بەهۆی گۆڕینی ڕێڕەوی ژیانم، لەڕاستیدا بڕیارم دابوو کە باسی نەکەم، بەڵام دواتر هەستم بە لێپرسراوێتی بەرامبەر خوای گەورە کرد و هەروەها بۆ ئاگادار کردنەوەی هەندێك لەو کوڕە لاوانەی لەخوا یاخی دەبن و هەندێك لەو کچانەی بەدوای گومانێکی قەڵبدا رادەکەن و .. ناوی خۆشەویستیە! ئێمە سێ هاورێ بوین گەمە و گاڵتە و سەرەڕۆیی و هەڵەشەیی کۆی کردبووینەوە... نەخێر.. چوار بووین، چونکە شەیتان چوارەممان بوو.. بۆ راوکردنی کچانی گێل و سادە لەماڵ دەردەچوین، بەقسەی شیرین دە مانخەڵەتاندن و وردە وردە دەمان بردن بۆ باخ و باخاتە دوورەکان.. لەوێدا توشی شۆك دەبوون کاتێك دەیانبینی ئێمە وەك گورگ پەلاماریان دەدەین و بەزەییمان بە پاڕانەوەکانیاندا نایەتەوە، لەڕاستیدا دڵ و هەست و سۆزمان مردبوو.

شەوان و ڕۆژانمان بەمجۆرە بەسەر دەبرد لەناو باخ و خێوەتگا و ئۆتۆمبێلەکانی لێوار دەریادا.. تاوەکو ئەو ڕۆژە هاتە پێش کە هەرگیز لە بیرم ناچێتەوە...وەك جاران بۆ باخە دوورەکان بەڕێ کەوتین و گەیشتینە شوێنەکە... هەموو شت ئامادە بوو...نێچیر بۆ هەریەکەمان، شەرابی نەفرین لێ کراو، تەنها شتێکمان بیر چووبوو

Scanned with CamScanner

ئەویش خواردن بوو، دوای کەمێك یەکێکمان بۆ کڕینی ژەمی شێوان بە ئۆتۆمبێلەکەی خۆی بەرەو شار بەڕێکەوت.

سەعات نزیکەی شەشی ئێوارە بوو، چەند کاتژمێرێك تێپەڕی و ئەو هەر نەهاتەوە... کاتێك سەعات گەیشتە (١٠)ی شەو توشی دڵەڕاوکە بووم بۆ هاوەڵەکەم، بۆیە بە ئۆتۆمبێلەکەی خۆم بەڕێ کەوتم بۆ ئەوەی بەدوایدا بگەڕێم و هەواڵی بزانم، لەڕێگە هەندێك بڵێسە ئاگرم چاو پێ کەوت کە لە هەردوو دیوی جادەکەوە بوو " هێشتا نەکوژابویەوە، کە گەیشتمە نزیکی ئاگرەکە توشی شۆك بووم کاتێك زانیم کە ئەمە ئۆتۆمبێلی هاوڕێکەمە و وەرگەڕاوە و کەوتووە بەلایەکدا و گڕی تێ بەربووە، وەك شێت هەڵمەتم برد و ویستم لە ئۆتۆمبێلە پڕ لە ئاگرەکە دەری بهێنم.. واقم وڕما کاتێك بینیم نیوەی لاشەی سوتاوە !... بەڵام هێشتا لە ژیاندا بوو.. خێرا گواستمەوە بۆ سەر زەویەکە و دوای دەقیقەیەك چاوەکانی کردەوە و بەدەم وڕێنەوە دەیوت: ئاگر... ئاگر..

بڕیارمدا خێرا هەڵی بگرم و بە ئۆتۆمبێلەکەی خۆم بەرەو نەخۆشخانەی بەرم... بەڵام بە دەنگێکی پڕ لە گریانەوە پێی وتم: سودی نیە... تازە ناگەمە نەخۆشخانە..

فرمێسك بە چاوەکانمدا هاتنە خوارەوە، ئەوەتا هاوڕێکەم بە بەرچاومەوە دەمرێت...

لە هاوارکردنەکەی واقم وڕما کە دەیوت: چی بڵێم؟! چی بڵێم؟!

Scanned with CamScanner

بەسەرسامیەوە تەماشام کردو لێم پرسی: چی بە کێ بڵێیت؟!.

وەك لە چاڵێکی قوڵەوە وەڵامم بداتەوە وتی: الله.

هەستم بە ترسێك کرد کە جەستە و هەست و هۆشمی داگیر کردبوو.. لە پڕێکدا هاوڕێکەم هاوارێکی گەورەی لێ بەرز بویەوە.. ئینجا دواهەناسەی دا و تەواو بوو..

رۆژگار تێپەڕین، بەڵام دیمەنی هاوڕێ کۆچکردووەکەم کە هاواری دەکرد و ئاگرەکە دەیخوارد و ئەویش دەیوت: چی بڵێم؟.. چی بڵێم؟.. هەرگیز لە بیرم ناچێتەوە...

ئینجا لەپڕ لە خۆمم پرسی: ئەی من؟ من چی بڵێم؟!... چاوەکانم پڕ لە فرمێسك بوون و لەرزێکی نامۆ دایگرتم، لەهەمان کاتدا گوێم لە بانگدەری بانگی بەیانی بوو کە بانگی دەکرد: الله أكبر.. ألله أكبر... أشهد ان لا اله الا الله... أشهد ان محمداً رسول الله.. حی على الصلاه.. هەستم کرد کە ئەو بانگە تایبەتە بە من، بانگم دەکات تاوەکو پەردەیەك دادەمەوە بەسەر سەردەمی تاریکی ژیانمدا... بانگم دەکات بۆ رێگای نور و هیدایەت.. بۆیە خۆمم شت و ئینجا دەستنوێژم هەڵگرت و جەستەم لەو پیسییانە پاککردەوە کە ساڵەهایدا تیایدا نوقم بووبووم.. نوێژەکەم ئەنجام دا ولەو رۆژەوە یەك فەرزم لە دەست نەچووە، سوپاسی ئەو خوایە دەکەم کە شایستەی سوپاسە، ئێستا من مرۆڤێکی ترم و پاکی و بێگەردی بۆ ئەو خوایەی کە حاڵەتەکان دەگۆڕێت، بە یارمەتی خوای گەورە

Scanned with CamScanner

له ئامادەباشیدام بۆ عەمرە.. پشت بەخوا حەجیش دەکەم..
تەمەنیش بەدەست خوایە".

Scanned with CamScanner

چیرۆکی چوارەم: دوو کۆتایی دژ بەیەك:

"قۆناغی یەکەمی خوێندنم لەگەڵ دایك و باوکمدا و لە ژینگەیەکی چاك و پاکدا بەسەر برد... لە کاتی گەڕانەوەمدا لە نیوەشەوێکی درەنگدا گوێم لە نزا و دوعایەکانی دایکم دەبو، لەکاتی نوێژە درەنگ کاتەکانیشدا گوێم لە دەنگی باوکیشم دەبوو، سەرم سوڕدەما لە درێژی نوێژەکانی، بەتایبەتی لە کاتی زستاندا کە خەوتن گەلێك خۆشتر و شیرینترە ، سەرم سوڕدەما و دەمگوت: باوکم چەند خۆڕاگر و بەسەبرە، هەموو رۆژێك ئاوەهایە، شتێکی سەیرە، نەمئەزانی کە ئەم نوێژە حەوانەوەی ئیماندارە و نوێژی پیاوچاکانە، لە جێگەکەیانەوە رادەپەڕن بەمەبەستی دوعا و موناجاتی خوای گەورە.

دوای تەواو کردنی قۆناغی خوێندنی سەربازیم، هەستم کرد کە گەورە بووم و دووریم لە خواوە زیاتر و گەورەتر بووە، هەرچەندە ناوبەناو گوێم لە کۆمەڵێك ئامۆژگاری دەبوو.

دوای تەواوکردنی خوێندن لە شارێکی تری دوور لە شارەکەی خۆم دامەزرام، ئازاری غەریبی لەسەر دەروونم کەم بویەوە کاتێك هاوەڵەکانی خۆمم لە کارەکەدا ناسیەوە..

دەنگی قورئان لەگوێکانم دابڕابوو، دەنگی دایکم لە گوێکانم دابڕابوو، ئەو دەنگەی کە بۆ نوێژی بەیانیان هەڵی ئەساندم و هانی ئەدام لەسەری... ئێستا بەتەنها ئەژیم، دوور لەو کەشە خێزانییەی کە پێشتر تیایدا بووم، لە کارەکەمدا بۆ چاودێری کردنی رێگەوبانە

Scanned with CamScanner

خێراکان و دەوروپشتی شار ئاڕاستە کرام، بۆ پارێزگاری لە ئاسایش و چاودێری رێگا و یارمەتیدانی لێقەوماوان... کارەکەم رۆژانە تازە دەبویەوە و بەئارامی دەژیام، بەوپەڕی گرنگی و دڵسۆزیەوە کارەکەی خۆمم ئەنجام دەدا، بەڵام لە قۆناغێکدا دەژیام کە شەپۆلەکان لە یەکیان دەدا و بەرزونزمیان دەکرد، لەبەر زۆری کات و کەمی دۆست و ناسراو تێ رادەمام و نەمئەزانی چی بکەم، وردە وردە هەستم بە بێزاری دەکرد، کەس نەبوو بۆ دینەکەم هاوکاری و یارمەتیم بدات، بەڵکو پێچەوانەکەی راست بوو، لە دیمەنە دووبارە بووەکانی رۆژانەی ژیانم رووداوی ئۆتۆمبێل و بریندارەکان بوون، بەڵام ئەو رۆژە رۆژێکی جودا بوو، من و هاوەڵەکەم لەلایەکی رێگاکەوە وەستابوین و قسەمان بۆ یەکتر دەکرد، لەپڕێکدا گوێمان لە دەنگی پێکدادانێکی گەورە بوو، ئۆتۆمبێلێکمان بینی رووبەڕوو لەوی تری داوە، خێرا بۆ جێگەی کارەساتەکە رامانکرد " بۆ رزگارکردنی بریندارەکان.

رووداوێك بوو باس ناکرێت.. دوو کەس لە ئۆتۆمبێلەکەدا بوون و لە حاڵەتێکی خراپدا بوون، لە ئۆتۆمبێلەکە دەرمان هێنان و لەسەر زەوییەکە پاڵمان خستن، رامانکرد بۆ دەرهێنانی خاوەنی ئۆتۆمبێلی دووەم، بەڵام ئەوکۆچی دوایی کردبوو، گەڕاینەوە بۆ لای دوانەکەی یەکەمجار ، ئەوانیش لە گیانەڵڵادا بوون، هاوەڵەکەم ویستی شایەتومان بخاتە سەر زوبانیان، بڵێن: لا اله الا الله.. لا اله الا الله... بەڵام دەنگی گۆرانی یان لێ بەرز بویەوە، هەڵوێستەکە

Scanned with CamScanner

ترساندمی، هاوەڵەکەم بە پێچەوانەوە حاڵەتی مردووانی دەزانی، شایەتومانی بۆیان دووبارە دەکردەوە...

بە بێدەنگی وەستابووم و هیچم نەدەکرد و چاوەکانم زەق زەق دەیانڕوانی، لە ژیانمدا هەڵوێستێکی لەم جۆرەم نەبینیبوو، بەڵکو بڵێ پێشتر حاڵەتی مردنم نەبینیبوو و بەم شێوازەش، هاوڕێکەم هەر شایەتومانی دووبارە دەکردەوە و ئەوانیش هەر بەردەوام بوون لە گۆرانی وتن... سودی نیە، دەنگی گۆرانییەکە وردوردە کەم دەبویەوەو، یەکەمیان بێدەنگ بوو.. دووەمیشیان هەر دوابەدوای ئەو پێدەنگ بوو، جوڵە نەما.. دونیایان بەجێهێشت.

بۆناو ئۆتۆمبێلەکەی خۆمان هەڵمانگرتن، هاوەڵەکەم ورتەی لێوە نەدەهات، ماوەیەك بەبێدەنگی رۆیشتین و پاشان هاوەڵەکەم باسی مردن و ئاخر شەڕی بۆدەکردم، کە مرۆڤ کۆتایی ژیانی یان خێر دەبێت یان شەڕ، و ئەم کۆتایی و دواساتەی ژیانی مرۆڤ بەڵگەن لەسەر ئەو کارانەی کە زۆرجار لە ژیانیدا ئەنجامی داون... ئینجا چیرۆکێکی زۆری بۆ گێڕامەوە کە لە کتێبە ئیسلامیەکاندا باس کرابوون، و چۆن هەموو کەسێك کۆتایی ژیانی بەوجۆرە دەبێت کە لە دەرەوە و ناوەوەیدا رەنگی داوەتەوە، بە باسکردنی مردن و مردوان رێگەکەمان کۆتایی پێ هێنا، دیمەنەکە تەواوتر دەبوو کاتێك بیرم دەکەوتەوە کە ئێمە مردوومان پێیە و مردوومان هەڵگرتووە... لە رووداوەکە وانەیەکم وەرگرت و لە مردن ترسام.

Scanned with CamScanner

ئەو ڕۆژە نوێژێکی پڕلەخشوع و ملکەچیم ئەنجامدا، بەڵام ئەو هەڵوێست و ڕووداوەم وردە وردە لەبیر چویەوە و دیسانەوە بۆ ڕەفتار و خوی جارانم گەڕامەوە... هەروەك ئەو دوو پیاوەم نەبینیبێت کە کارەساتەکەیان بەسەر هاتبوو، بەڵام لەڕاستیدا گۆرانیم لەبەرچاو کەوت و وەك جاران حەزم لێ نەدەکرد، ئەوەش لەوە ئەچێت بەهۆی گوێگرتنم بێت لە گۆرانی دو پیاوەکە لە سەرەمەرگدا... لەسەیرو سەمەرەکانی ژیان..

دوای ماوەیەك" زیاتر لە شەش مانگ، ڕووداوێکی سەرسوڕهێنەر ڕوویدا، کەسێك زۆر ئاسایی ئۆتۆمبێلەکەی خۆی لێی دەخوری ، لە یەکێك لەو نەفەقانەی کەبەرەو شار دێت ئۆتۆمبێلەکەی پەکی دەکەوێت، ئەویش لە ئۆتۆمبێلەکەی دادەبەزێت و دەبینێت پەنچەرە، کە سندوقەکەی دەکاتەوە بۆ داگرتنی تایە سپێرەکەی، ئۆتۆمبێلێکی خێرا دێت و لەدواوە لێی دەدات و بەخەستی بریندارى دەکات... من و هاوڕێیەکەم (نەك هاوڕێی پێشوم) ئامادەبوین و بۆناو ئۆتۆمبێلەکەی خۆمان هەڵمانگرت و پەیوەندیمان بە نەخۆشخانەوە کرد بۆ پێشوازی کردنی، لاوێك لە چڵەپۆی لاوێتیدابوو، شێوازی لەوە ئەچوو کە کەسێکی پابەند بێت بە دینەوە، کەبۆناو ئۆتۆمبێلەکە هەڵمانگرت گوێمان لە ورتەیەك بوو، بەڵام لەبەر پەلەکردن نەمانزانی چی ئەڵێت، دوای ئەوە هەڵمانگرت و بەڕێ کەوتین، گوێمان لە دەنگێکی زۆر جیاواز بوو.. لاوەکە قورئان ئەخوێنێت، بە دەنگێکی تەڕی خۆش... سبحان الله

Scanned with CamScanner

نەتئەوت ئەم لاوە بریندارە، خوێن هەموو جلەکانی داپۆشیبوو، ئێسکەکانی هەموو شکابوون، بەڵکو وادیاربوو کە لە لێواری مەرگدایە، بەدەنگێکی خۆش قورئانی ئەخوێند و بەردەوام بوو بەشێوازی تەرتیل، لەژیانمدا قورئان خوێندنی لەو شێوەیەم نەبیستبوو، لەگەڵ خۆمدا وتم ئێستا شایەتومانی پێ دەڵێم هەروەك چۆن هاوەڵەکەی یەکەم جارم ئەنجامیدا لەگەڵ دوو پیاوەکەدا، چونکە ئێستا لەو روەوە شارەزاییم هەیە، لەبەر دەنگە خۆشەکە من و هاوەڵەکەم بێدەنگ بووین، هەستمکرد موچڕکەیەك بەلەشمدا و لەنێو پەراسوەکانمدا گوزەر دەکات... لەپڕێکدا دەنگەکە نەما، بۆدواوە ئاوڕم دایەوە، تەماشادەکەم پەنجەی شایەتومانی بەرز کردۆتەوە و شایەتومان ئەڵێت، ئینجا سەری دانەواند، بازمدایە دواوە، دەستم لە دەستی دا، لە دڵی، لە هەناسەی، هیچ نیە، ماڵئاوایی لە ژیان کردوە... بەقوڵی تەماشایەکم کرد، فرمێسك بەچاوانمدا هاتە خوار و لە هاوەڵەکەمم شاردەوە، ئینجا ئاوڕم بەلای ئەودا دایەوە و پێم وت: پیاوەکە مرد... هاوەڵەکەم دایە پڕمەی گریان، بەڵام من هاوارم لێ بەرز بویەوە و گریان و فرمێسکم نەدەوەستان، دیمەنی ئێمە لەناو ئۆتۆمبێلەکەدا کاریگەربوو، گەیشتینە نەخۆشخانە... هەرکەسێکمان پێ دەگەیشت چیرۆکی ئەو پیاوەمان بۆ دەگێڕایەوە، زۆرکەس روودواوەکە کاری تێ دەکرد و دەگریا، یەکێك لەو کەسانە دوای بیستنی چیرۆکی ئەو پیاوە رۆیشت و نێوچاوانی ماچ کرد، هەموو سور بون لەسەر ئەوەی کە

Scanned with CamScanner

نەڕۆن تاوەکو نەزانن کەی نوێژی لەسەر دەکرێت تاوەکو ئەوانیش بەشدار بن.

یەکێك لە کارمەندانی نەخۆشخانەکە بەتەلەفۆن پەیوەندی بە ماڵی مردووەکەوە کرد، قسەکەرەکە برای بوو، ئەو وتی: براکەم هەموو دووشەممانێك بۆ سەردانی داپیرەی بۆ لادێ دەچوو، بەردەوام سەری لە بێوەژن و هەتیوو و هەژاران دەدا، خەڵکی لادێکە هەموویان دەیانناسی چونکە کتێب و کاسێتی ئایینی بۆ دەبردن، و هەرکاتێك دەڕۆیشت ئۆتۆمبێلەکەی پڕ دەکرد لە برنج و شەکر بۆئەوەی بەسەر هەژار و نەدارانداا دابەشی بکات، تەنانەت شیرینی منداڵەکانیشی لەبیر نەدەکرد تاوەکو ئەوانیش دڵخۆش بکات، و هەرکەسێك پێی بوتایە: ماندودەبیت و گەشتەکەت دوور و درێژە. لەوەڵامدا دەیوت: من سود لە دووری ڕێگاکە وەردەگرم بۆ موراجەعە و خوێندن و لەبەرکردنی قورئان، هەروەها گوێگرتن لە کاسێت و وتاری ئایینی، وە من بۆ هەموو هەنگاوەکانم بەتەمای پاداشتی خوای گەورەم.

کە سبەینێ هات، مزگەوتەکە پڕبوو لە نوێژ خوێنان، منیش لەگەڵ ئەو هەموو موسڵمانە زۆرەدا نوێژم لەسەر کرد، دوای تەواوبوونی نوێژی جەنازە تەرمەکە بەرەو گۆڕستان بەڕێ خرا، خرایە نێو

Scanned with CamScanner

چاڵێکی تەسکەوە، وتیان: رووی لە قیبلە بکەن، بەناوی خودا و لەگەڵ ئوممەتی پێغەمبەری خوادا (ﷺ)، ئینجا خۆڵمان کرد بەسەریدا، دوعای دامەزراوی بۆ براکەتان بکەن، چونکە پرسیاری لێ دەکرێت، پێشوازی لە یەکەم رۆژی ئاخیرەت کرد، منیش وەك ئەوەی پێشوازی لە یەکەم رۆژی دونیا بکەم ئاوەهابوو، تەوبەم لە کردەوەکانی پێشووم کرد، بەڵکو خوا لە کردەوەکانی رابردووم ببورێت و لەسەر خواپەرستی دامەزراوم بکات و دواڕۆژ و ئاخیرەتم خێر بێت، وە گۆڕی من و هەموو موسڵمانان بکات بە باخچەیەك لە باخچەکانی بەهەشت".

Scanned with CamScanner

چیرۆکی پێنجەم: گەشتێکی دوور:

خوشکەکەم تادەهات رەنگی زەرد و لاواز دەبوو، بەڵام وەك نەریتی خۆی بەردەوام قورئانی پیرۆزی دەخوێند، کەبۆی دەگەڕای لە شوێنەکەی خۆی و لەسەر بەرماڵەکە دەتدۆزیەوە، لە چەمانەوە یان کڕنوش یان دەستەکانی بەرەو ئاسمان بەرزدەکردەوە، بەمجۆرە بەیانی و نیوەڕۆ و ئێوارە و نیوەشەو بەردەوام دەبوو و بێزار نەدەبوو.

منیش پەیوەست بووم بە خوێندنی گۆڤارە هونەریەکان و ئەو کتێبانەی کە لەشێوازی چیرۆکدا بوون، زۆریش تەماشای ڤیدیۆم دەکرد و ڤیدیۆ ببوو بە هاوڕێیەکی هەمیشەییم و تەواو پێوەی ئالودە بوبووم،لە ئەرکە ئایینیەکاندا سارد بووم و بەتەواوی ئەنجامم نەدەدا و نوێژەکانم لەکاتی خۆیدا نەدەکرد.

دوای داخستنی ئامێری ڤیدیۆکەم و پاش بینینی چەن فلیمێکی جۆراوجۆر بۆ ماوەی سێ کاتژمێری بەردەوام، لەمزگەوتەکەی تەنیشتمانەوە گوێم لە بانگێك بوو، بۆ جێگەی خەوتنەکەم گەڕامەوە، لەسەر بەرماڵەکەیەوە بانگی لێ کردم.

بەڵێ نورە چیت دەوێت؟

بەدەنگێکی روون و جوان پێی وتم: پێش ئەنجامدانی نوێژی بەیانی مەخەوە.

وتم: ئای.. جارێك یەك سەعات نوێژی بەیانی ماوە مەگەر گوێت لێ نەبوو ئەوە بانگی بەیانی بوو؟

Scanned with CamScanner

بە دەنگە پڕ لە سۆزەکەی (ئەو بەردەوام بەوجۆرە بوو، تەنانەت پێش توشبونیشی بەو نەخۆشییە خراپەو کەوتنی لە جێگادا) بانگی کردم: هەنا، وەرە تەنیشتمەوە.

هەرگیز نەمئەتوانی داواکاریەکانی پشتگوێ بخەم، هەستم بە پاکی و بێگەردی ئەو دەکرد، بێگومان بەدەم داواکەیەوە دەچم، پێم وت: چیت ئەوێت؟

وتی: دانیشە.

وتم: ئەوەتا دانیشتم، چیت هەیە؟

بە دەنگێکی کزی خۆش وتی: ﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ ٱلْمَوْتِۗ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِۖ﴾ آل عمران: ١٨٥.

واتە: (هەموو کەسێك دەبێت بمرێت و مردن بچێژێت، لە ڕۆژی قیامەتدا کرێ و پاداشتان بەتەواوی پێ دەدرێت (دەرئەنجامی کردەوەکانتان دێتەوە ڕێتان)).

تۆزێك بێدەنگ بوو، ئینجا لێی پرسیم: ئایا ئیمانت بە مردن هەیە؟ ئایا ئیمانت بەوە نیە کە لەسەر هەموو شتێکی گەورە و بچووك لێپرسرینەوەت لەگەڵ دەکرێت؟

وتم: بەڵێ، بەڵام خوای گەورە لێبوردە و بەبەزەییە، تەمەنیش جارێك زۆری ماوە.

وتی: ئەی خوشکی خۆشەویستم، ئەی لە مردن و هاتنی مردنی لەناکاو ناترسیت؟ تۆ تەماشا بکە (هیند) لەتۆ منداڵتر بوو کەچی

Scanned with CamScanner

لەکارەساتی ئۆتۆمبێلدا کۆچی دوایی کرد.. و فلانە ئافرەت و فیسارە ئافرەت... مردن تەمەن ناناسێت، تەمەنیش پێوەر نیە بۆ مردن.

بەترسێکەوە وەلامم دایەوە (چونکە ئەو شوێنەی نوێژی تیادەکرد تاریك بوو): دەی من لە تاریکی دەترسم و ئێستاش تۆ بەمردن دەمترسێنیت، ئێستا چۆن بنووم؟ وامزانی کە رازی بویت لەم پشووەدا گەشتمان لەگەڵدا بکەیت.

لەپڕێکدا گریان قورگی داگیرکرد و دڵی داچڵەکاندم و وتی: لەوانەیە ئەمساڵ گەشت بکەم، گەشتێکی دوور، بۆ جێگایەکی تر، لەوانەیە هەنا گیان، تەمەن لە دەستی خوای گەورەدایە... دایە پڕمەی گریان.

بیری لە نەخۆشیە خراپەکەی خۆی دەکردەوە، پزیشکەکانیش بەنهێنی هەواڵیان بە باوکم دابوو کە لەوانەیە ئەم نەخۆشییە نەهێڵێت نورە زۆر بژی... بەڵام کێ ئەم هەواڵەی پێ داوە؟ یان خۆی چاوەڕوانی ئەو شتە دەکات.. پێم وت: چیە وا بیر دەکەیتەوە؟

ئەمجارە بەدەنگێکی گەورە وتی: تۆ وائەزانیت من لەبەر ئەوەی نەخۆشم ئەم قسانەت پێ ئەڵێم؟ نەخێر، لەوانەیە تەمەنی من لە تەمەنی زۆرکەسی تەندروست درێژتر بێت، ئەی تۆ تا کەی دەژیت؟

Scanned with CamScanner

لەوانەیە بیست ساڵی تر بژیت، لەوانەشە چل ساڵ، ئەی دوای ئەوە چی؟

لە تاریکاییەکەدا دەستی دەدرەوشایەوە، ئینجا بە توندی دەستی جوڵاند وو تی: هیچ جیاوازیەك لە نێوان من و تۆدا نیە، هەموومان کۆچ دەکەین و ئێرە بەجێدە هێڵین یان بۆ بەهەشت یان بۆ ئاگر، گوێت لە فەرمودەی خوای گەورە نەبووە کە دەفەرموێت: ﴿فَمَن زُحْزِحَ عَنِ ٱلنَّارِ وَأُدْخِلَ ٱلْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ۗ وَمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ إِلَّا مَتَٰعُ ٱلْغُرُورِ ﴿١٨٥﴾﴾ آل عمران: ١٨٥.

وتم: شەوێکی شاد.. خێرا رۆیشتم و گوێم بە دەنگی ئەو دەزرنگایەوە "خوا هیدایەتت بدات.. نوێژەکەت لەبیر نەچێت"..

کاتژمێر هەشتی بەیانییە، گوێم لە دەنگی لێدانی دەرگایە، ئێستا کاتی لەخەو هەستانم نیە، گریان... دەنگەدەنگ... خوایە چی روویداوە؟!... حاڵەتی تەندروستی نورە خراپ بووە و باوکم بۆ نەخۆشخانەی بردووە، ﴿إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّآ إِلَيْهِ رَٰجِعُونَ﴾ (ئێمە هی خوای گەورەین و هەر بۆلای ئەویش دەگەڕێینەوە)، ئەمساڵ گەشت نیە، لەچارەم نوسراوە ئەمساڵ لەماڵی خۆماندا بمێنمەوە، دوای چاوەڕوانیەکی زۆر، لە سەعات یەکی نیوەڕۆدا باوکم لە نەخۆشخانەوە تەلەفونی بۆ کردین و وتی: ئەتوانن ئێستا سەردانی بکەن، خێرا وەرن.

Scanned with CamScanner

دایکم هەواڵی پێدام کە قسەکانی باوکم دڵنیایی تێدا نیە و دەنگیشی گۆڕاوە... عەباکەم بەدەستەوە بوو، کوا شۆفێرەکە؟.. خێرا سەرکەوتین، کوا ئەو رێگایەی لەگەڵ شۆفێرەکەدا هەندێکجار بۆ پیاسە گوزەرم پێدا دەکرد؟ دیارە رێگاکە کورتە... رۆژێکی درێژە... یەکجار درێژە... کوا ئەو قەرەباڵغیەی حەزم پێ دەکرد و بە راست و چەپی خۆمدا دەمڕوانی، قەرەباڵغیەکە ئێستا کوشندە و مایەی بێزارییە.. دایکم لەتەنیشتمەوە بوو دوعای دەکرد، ئەو کچێکی چاك و گوێڕایەڵە، نەمبینیوە هەرگیز کاتەکانی بەفیڕۆ بدات.

لەدەرگای دەرەوەی نەخۆشخانەکە چوینە ژوورەوە، ئەمە نەخۆشێکە هاوار دەکات، ئەمەش بریندارە بەکارەساتی ئۆتۆمبێل، سێهەم چاوەکانی زەق بونەتەوە و نازانێت خەڵکی دونیایە یان ئاخیرەت، دیمەنێکی سەیر بوو پێشتر نەمبینیبوو.

خێرا بە پلیکانەکاندا سەرکەوتین، ئەو لە ژووری چاودێری تایبەتیدا بوو، پەرستیارەکە پێی وتین: ئەتانبەم بۆلای... پەرستیارەکە لەسەر قسەکانی بەردەوام بوو: ئەو کچێکی چاکە و لەدوای لەهۆشخۆچونەکەی بەرەو باشی دەڕوات، نابێت لەیەك کەس زیاتر سەردانی بکات، ئەمە ژووری چاودێری تایبەتە.

لەنێو قەرەباڵغی دکتۆرەکان و لە پەنجەرەیەکی بچوکی نێو دەرگاکەوە نورەی خوشکمم ئەبینی تەماشام دەکات و دایکیشم لە

Scanned with CamScanner

تەنیشتیەوە وەستابوو، دوای دوو خولەك دایکم هاتە دەرەوە و نەیتوانی فرمێسکەکانی بشارێتەوە... رێگەیان بەمن دا کە بچمە ژوورەوە و سلاوی لێ بکەم بەمەرجێك زۆر قسەی لەگەڵ نەکەم، وتیان: دوو دەقیقە بەسە بۆتۆ.

نورە چۆنیت؟ دوێنێ ئێوارە باش بویت؟ بۆوات لێ هات؟

دوای ئەوەی توند دەستی گوشیم وەڵامی دامەوە: سوپاس بۆخوا ئێستا باشم... سوپاس بۆ خوا بەڵام دەستی تۆ سارده... لە لێواری چارپایەکەیدا دانیشتبووم و دەستم بەر قاچی کەوت، دووری خستەوە.

وتم: ببورە ئازارم دایت.

وتی: نا، نەخێر، بەڵام بیرم لەو وتەیەی خوای گەورە دەکردەوە کە دەفەرموێت: ﴿وَٱلۡتَفَّتِ ٱلسَّاقُ بِٱلسَّاقِ ۝٢٩ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوۡمَئِذٍ ٱلۡمَسَاقُ ۝٣٠﴾ القيامة: ٢٩-٣٠.

وتی: هەنا دوعام بۆ بکە لەوانەیە بەم نزیکانە پێشوازی لەیەکەم رۆژی ئاخیرەت بکەم، گەستەکەم دوور و درێژە و توێشووم کەمە.

دوای بیستنی قسەکانی فرمێسك بە چاوەکانمدا هاتە خوارەوە و دەستم کرد بە گریان، نەمئەزانی من لە کوێم، چاوەکانم لەگریان بەردەوام بوو، باوکم وای لێ

Scanned with CamScanner

هات لەنورە زیاتر لێم دەترسا، چونکە ئەوان بەم گریان و پەڕگیریەی من رانەهاتبوون.

لەگەڵ خۆرئاوابوونی ئەو رۆژەدا بێدەنگیەکی درێژ ماڵەکەمانی داگرت، کچی پورێکم هاتە ژوورەوە بۆلام، کچە پورەکەی ترم، رووداوگەلێکی خێرا.

ئەوانەی دەهاتن ژمارەیان زیادی دەکرد، دەنگەکان تێکەڵ بوون، یەك شتم زانی، نورە کۆچی دوایی کردوە، ئەمئەتوانی میوانەکان لەیەکتر جیابکەمەوە، ناشزانم چی ئەڵێن، خوایەگیان من لەکوێم و چی رووئەدات؟!..

تەنانەت گریانیش، نەمئەتوانی بگریم.

دوای چەند رۆژێك هەواڵیان پێدام کە باوکم دەستی گرتوم و بردوومی بۆلای خوشکەکەم تاوەکو دوا خواحافیزی لێ بکەم، وە منیش ماچم کردووە، تەنها شتێکم بیر دەهاتەوە، کاتێك لاشەکەیم لەسەر جێگە مردنەکەی بینی راکشابوو، قسەکەی ئەوم بیرهاتەوە کە ئەم ئایەتەی بۆم خوێندەوە ﴿وَٱلۡتَفَّتِ ٱلسَّاقُ بِٱلسَّاقِ﴾ واتە: (ئیتر قاچەکان بەیەکدا دەئاڵێن). ئەوکاتە حەقیقەتی ئەوەم زانی کە ﴿إِلَىٰ رَبِّكَ يَوۡمَئِذٍ ٱلۡمَسَاقُ ٣٠﴾ واتە: ئەوساو لەو رۆژەدا بۆ لای پەروەردگارت

Scanned with CamScanner

دەبرێیت). ئەوەشم زانی کە من بۆ بەرماڵ و شوێنی نوێژکردنەکەی ئەو گەڕاومەتەوە، لەوێدا بیرم کەوتەوە کە کێ بوو سکی دایکمی لەگەڵدا بەشکردبووم، چونکە ئێمە دووانە بووین... بیرم کەوتەوە کە کێ بوو ئەوەی بەشداری خەم و خەفەتی دەکردم و ناڕەحەتیەکانی کەم دەکردمەوە و دوعای هیدایەتی بۆ دەکردم... کێ بوو شەوانێکی زۆر فرمێسکی دەڕژاند و باسی مردن و حیسابی دوای مردنی بۆ دەکردم، خوایارمەتی دەرە، ئەمشەو یەکەم شەوێتی لە گۆڕەکەیدا، خوایە گیان بەزەیت پێدا بێتەوە و گۆڕەکەی بۆ روناك کەرەوە، ئەمە قورئانەکەیەتی، ئەمەش بەرماڵەکەیەتی، ئەمەش.. ئەمەش.. بەڵکو ئەمە ئەو جلە رەنگ گوڵیەیەتی کە دەیگوت بۆ کاتی شوکردنەکەم هەڵی دەگرم، ئەوەم بیرکەوتەوە و بۆ رۆژانی رابردووی خۆم گریام، گریام.. گریانێکی بەردەوام، لە خوای گەورە پاڕامەوە کە بەزەیی پێمدا بێتەوە و تەوبەم لێ وەربگرێت و لێم خۆش ببێت، داوام لە خوای گەورە کرد کە لە گۆڕەکەیدا دامەزراوی بکات وەك چۆن خۆی حەزی لەو دوعایانە دەکرد.. لەپڕ لەخۆمم پرسی: چی دەبوو ئەگەر مردووەکە من

Scanned with CamScanner

بوبـــام؟ دواڕۆژم چـــی ئـــەبوو؟ لەترســـاندا بـــیرم لـــە وەڵامەکەی نەکردەوە.

تێـــر تێـــر گریـــام.. الله اکـــبر ... الله اکـــبر... ئـــەوە بـــانگی بەیانییـــە بـــانگ دەدات، بـــەڵام ئـــەمجارە چـــەند بەلەزەتـــە، کـــە وتـــەکانی بانگدەرەکـــەم دووبـــارە دەکـــردەوە هەســـتم بـــە دڵنیـــایی و ئاســـودەیی دەکـــرد، خـــۆم پێچـــایەوە و وەســـتام بـــۆ ئەنجامـــدانی نوێـــژی بـــەیانی، نوێـــژم کـــرد وەك نوێـــژی خواحـــافیزی هـــەروەك چـــۆن پێشـــتر خوشـــکەکەم ئـــەنجامی دا و دوانوێـــژی بـــوو، وام لـــێ هـــات کـــە ڕۆژ دەبوبـــەوە چـــاوەڕوانی ئێـــوارەم نـــەدەکرد، و ئەگـــەر ئێوارەشـــم بەســـەردا بهاتایـــە چـــاوەڕوانی ســـبەینێم نەدەکرد.

Scanned with CamScanner

گومانی حەوتەم:

مۆدێلە و باڵاپۆشی نیە

هەندێك لەو خوشكە بەڕێزە بێ لەچكانە گومانێك باس دەكەن و دەیڵێنەوە ئەویش ئەوەیە كەوا هیچ باڵاپۆشیەكی حەقیقی نیە، بەڵكو ئەم هەمووە لەبەر خاتری مۆدە و مۆدێلە، وە ئەگەر مۆدێلیش بێت لەبەر چی من پێوەی پابەند بم؟ ئینجا چەند رووداوێكت بۆ باس دەكات لەگەڵ چەند دیمەنێكی ناشەرعی كە هەندێك لەو خوشكە باڵاپۆشانە ئەنجامیان داوە و ئەمیش دە یان ناسێت.

لێرەدا پێویستە جۆرەكانی ئافرەتی باڵاپۆش دیاری بكەین پێش ئەوەی وەڵامی ئەم گومانانە بدەینەوە كە شەش جۆرن:

١.هەندێك خوشك باڵاپۆش دەبن لەپێناو شاردنەوەی هەندێك لە ناتەواویە جەستەییەكانی خۆیاندا.

٢.هەندێك لەپێناو شووكردندا خۆی باڵاپۆش دەكات، چونكە زۆربەی كوڕە لاوەكانمان پابەندن بە دینەوە، یان پابەند نین بەڵام ئافرەتانی باڵاپۆشیان بەلاوە باشترە وەك پێشتر رونمان كردەوە.

٣.هەندێك لەو ئافرەتانە بۆیە باڵاپۆش دەبن تاوەكو هەندێك لە كردەوە خراپ و حەرامەكانی خۆیانی پێ پەردەپۆش بكەن، چونكە بەهۆی ئەو جلە داپۆشراوانەوە كەسوكاری متمانەیان پێ دەكەن و چیتر گومانیان لێ ناكەن، ئینجا لەدواییدا هەركاتێك و بۆ هەركوێیەك بیانەوێت ئەتوانن بچنە دەرەوە و كەس رێگریان لێ ناكات.

Scanned with CamScanner

٤.هەندێك لەبەر مۆدە جلی باڵاپۆشی لەبەر دەكەن، ئەم مۆدەیەش پێی دەڵێن: (باڵاپۆشی فەڕەنسی)، ئەویش جۆرێكە "كە چەند تاڵێك لە قژی و گەردنی دەردەخات، جارێك بەهۆی تەنكی جلەكەیەوە كە جەستەی د یار دەبێت، و جارێك بەهۆی لەبەركردنی پانتۆڵەوە، و بۆ تەواوكردنی مۆدێلەكە جۆرەها دەرمان لە دەموچاوی دەدات و بڕێكی زۆر لە عەتر لەخۆی دەدات بەجۆرێك ئەو رێگایە بۆندار دەكات كە پیایدا گوزەر دەكات، ئەم كچە یان ئەم ئافرەتە پشتی لە باڵاپۆشی شەرعی كردووە و باوەڕی وایە كە شەرعی خەڵك لە شەرعی خوا چاكترە، شەرعی خەڵكیش لە نمونەی (كرستیان دور) و (ڤالنتینۆ) و (سان لۆران) و (شانال) و (مارتێن) و ئەوانی تر لەو كافرانەی كە خوای گەورە رقی لێ گرتوون.

٥.هەندێكی تریان بەزۆر ئەو جلانەیان لەلایەن دایك و باوكیانەوە لەبەر كراوە كە پابەندن بە دینەوە، بۆیە ئەویش بەنابەدڵی ئەو جلانەی لەبەر كردووە و حەزی لێ ناكات، وە لە ترسی ئازاری كەسوكاریشی جلەكان فڕێ نادات، بۆیە ئەم پۆلە لە ئافرەتان هەر كە دەرفەتێكیان بۆ بلوێت و چاودێر بەسەریانەوە نەمێنێت هەموو ئەو جلانە فڕێ دەدەن، چونكە باوەڕ و قەناعەتیان بە باڵاپۆشی نییە.

٦.هەندێكی تر جلی باڵاپۆشی دروستی شەرعی لەبەر دەكەن، ئەم جۆرە لە خوشكان ئیمانیان بە واجب بوونی باڵاپۆشی هەیە و

Scanned with CamScanner

لەترسی خوای گەورە جلە باڵاپۆشیەکەیان فڕێ نادەن نەك لەبەر خەڵکی، وە پابەندن بە تایبەتمەندییە شەرعیەکانی باڵاپۆشیەوە کە ئەمانەن:

أ- جلەکە ئاوەدان و فراوان بێت و هیچ پارچەیەك لە لەشی دەرنەخات.

ب- جلەکە ئەستور بێت و هیچ شوێنێکی لاشەی بەدەرەوە نەبێت.

ج- جلەکە بۆنی عەتر و بوخورد و میکیاجی پێوە نەبێت.

د- جلەکە لە جلوبەرگی کافران نەچێت، لەپێناو سەرپێچی کردنیاندا.

هـ- جلەکە رەنگەکەی سەرنجڕاکێش نەبێت، یان خۆی لە خۆیدا جوانییەك بێت.

و- جلەکە هەموو جەستە بگرێتەوە جگە لە دەم و چاو و هەردوو دەست (لە بۆچونێکدا) و هەموو جەستە (لە بۆچونێکی تردا).

ز- جلەکە لە جلوبەرگی پیاوان نەچێت، چونکە نەهی کراوە لە لاسایی کردنەوەی پیاوان.

ح- جلەکە جلوبەرگی ناوبانگ نەبێت، تاوەکو لەخۆی بایی نەبێت و شانازی پێوە بکات، ئەوەش نەهی لێ کراوە.

خۆ ئەگەر ئەم هەموو جۆرە جلانەی باسکران جگە لە جۆری شەشەم لەبەرخاتری خوا نەبوو، ئەمە مانای ئەوە نیە کە هیچ

Scanned with CamScanner

ئافرتێك نیە كە جلی باڵاپۆشی لەبەر خوا لەبەر بكات. دە تۆش لەو پۆل و كۆمەڵە بە كە لەبەر خاتری خوای گەورە پابەندن بەو جلانەوە و داوای رازی بوونی ئەو دەكەن و لە تورەبوونی ئەو دەترسن.

Scanned with CamScanner

گومانی هەشتەم:

بێبەشبوون لە جوانی

ئەمەش دیسان پێی ناوترێت گومان، بەڵکو لەجۆری حەز و ئارەزووە و رێگرە لە پابەندبوون بە باڵاپۆشیەوە.

ئەو پرسیارەش کە رووبەڕووی ئەم ئافرەتانە دەبێتەوە ئەوەیە: بۆکێ سەر و سنگ و قاچت رووت دەکەیت؟ بۆ کێ خۆت دەڕازێنیتەوە؟ ئەگەر وەڵامەکە ئەمە بێت: "تاوەکو هەموان باڵا و جوانیم ببینن".

ئایا رازی دەبیت ئەم جوانییە هەموو دەروون نزم و کەسێکی خراپ بیبینێت؟ ئایا رازی دەبیت وەك شمەکێکی هەرزان کەسانی چاك و خراپ مامەڵەت لەگەڵ بکەن؟ چۆن جەستەی خۆت لە مرۆڤە گورگ ئاساکان دەپارێزیت؟ رازی دەبیت هێندە نزم و هەرزان بیت؟!.

چیرۆکێکی واقیعی:

ئافرەتێکی سەماکەر کە هونەرمەندێکی بەناوبانگ دەبێت سەردانی یەکێك لە وڵاتانی کەنداو دەکات بەمەبەستی بەشداری کردن لە ئاهەنگی شەوانەی چەند بۆنەیەك، یەکێك لە ئافرەتە چاك و لەخوا ترسەکان بڕیار ئەدات بەتەلەفۆن قسە لەگەڵ ئەم هونەرمەندەدا بکات و

Scanned with CamScanner

فەرمانی بە چاکە پێ بکات و خراپەشی لەلا ناشرین بکات، بۆیە لەو میوانخانەیەی کە هونەرمەندەکەی تێدا دابەزیووە دەگەڕێت بەدوای ژمارەی تەلەفۆنەکەیدا و وازناهێنێت تاوەکو دەستی دەکەوێت، پەیوەندی پێوە دەکات و ئەم گفتوگۆیە لەنێوانیاندا رووودەدات.

+خوشکە لەخوا ترسەکە: بەخێربێیت بۆ وڵاتەکەمان، خۆشحاڵین لەسەر خاکی خۆمان دەتبینین، داوا ئەکەم رێگەم بدەیت پرسیارێکت لێ بکەم.

ئافرەتە هونەرمەندەکە: فەرموو، بەوپەڕی خۆشحاڵییەوە.

+گەر شتێکی گرانبەهات هەبێت لەکوێ هەڵی دەگریت؟

- لە جێگایەکی تایبەت و دەرگاکەی لێ دەگرم تاوەکو کەس نەیبات.

+ ئەی ئەگەر ئەو شتە زۆر گرانبەها بوو لەکوێ دەیشاریتەوە؟

- لە جێگەیەکی زۆر تایبەتیدا بەجۆرێك هیچ دەستێکی پێ نەگات.

+گرانترین شتێك کە ئافرەت خاوەنیەتی چیە؟

Scanned with CamScanner

هونەرمەندەکە دوودڵ بوو لە وەڵامدانەوەدا.

بۆیە خوشکەکە پێی وت: ئایا گرانترین شتی ئافرەت داوێنپاکی نیە؟

- بەڵێ.. بەڵێ، گرانترین شتێك کە ئافرەت خاوەنی بێت داوێنپاکیە.

+ ئایا ئەم شتە گرانبەهایە ئەکرێت و ئەبێت پیشانی هەموو کەسێکی بدەیت؟

لێرەدا هونەرمەندەکە لە ناوەڕۆك و مەبەستی گفتوگۆکە تێدەگات و زۆر بە سەرسوڕمانەوە (وەك کەسێك بە دەنگێکی بەرز بانگ لە ناخ و فیترەتی بکات و هەموو جەستەی بهێنێتە لەرزە و لەو سوبات و سڕبوونە خەبەری بکاتەوە) دەڵێت: ئەمە یەکەم جارمە لە تەمەنمدا لەم جۆرە قسانە ببیستم، بۆیە ئێستا هەر ئەبێت چاوم پێت بکەوێت، وە ئەبێت من زیاتر گوێ لەم جۆرە قسانە بگرم. (تەواو)

خوشکی گران و خۆشەویستم، گەر لەبەرخاتری مێردەکەت یان هاوڕێ ئافرەتەکانت، جلە داپۆشراوەکانت لادەبەیت و خۆت جوان دەکەیت، ئەوا ئیحراجی لە

Scanned with CamScanner

ئایینـدا بـۆ ئـەو مەبەسـتە نیـە، ئەگـەر ئـەو کـارە لـە دەرەوەی مـاڵی خـۆت و مێردەکـەت نـەبێت، ئاسـاییە لەبەرچـاوی هـاوڕێ ئافرەتـەکانت جلـەکانت کـەم بکەیتـەوە ئەگـەر ئامـادە بـووان هـەموویان ئـافرەت بـن و ئـەو شـوێنانەش بـەدەر نەکـەوێت کـە بـۆ ئـافرەتیش نیـە بیانبینێت کە ئەوەش لە نێوان ناوك و ئەژنۆدایە.

نمونەیەك لە واقیعدا:

خوشکی گەورە و گرانم: ئایا دێت بە بیر و یادتدا کڕیار چۆن شـتەکان ئەمدیوئـەودیو دەکـات کاتێـك بیـەوێت بیکڕێـت؟ وە دوای ئـەوەی شـتەکەی بـەدڵ بـوو داوا لـە فرۆشـیارەکە دەکـات دانەیـەکی پێچـراوەی پـێ بـدات لـە هـەمان جـۆر لەوانـەی کـە سـەفتە کـراون و دەسـتی پـێ نەگەیشـتووە، جـوان بـیر لـەم نمونەیـە بکـەرەوە ئینجـا دەزانیـت چـەندە بـەڕێز و گـران دەبیـت کاتێـك ئـەوەی خـوا فـەرمانی پـێ کردویـت بۆداپۆشـین دایدەپۆشیت.

Scanned with CamScanner

گومانی نۆیەم:

باڵاپۆشی نیوەی کۆمەڵگا پەکدەخات

ئـــەم گومانـــە ئافرەتـــان باســـی ناکـــەن و نایڵێنـــەوە، بـــەڵکو عەلمانیـــەکان و شـــوێنکەوتەکانیان دەیڵێنـــەوە و دووبـــارەی دەکەنـــەوە، ئـــەوان دەڵـــێن: باڵاپۆشـــی ئـــافرەت نیـــوەی کۆمـــەڵگا پەکـدەخات، چـونکە بـەو هۆیـەوە ئیسـلام فـەرمان بـە ئـافرەت دەکات لەماڵدا بمێنێتەوە.

ئـــەم گومانـــە کـــە نـــاو بـــە نـــاو دەبیســـترێت وەڵام گـــەلێکی زۆری هەیە، لەوانە:

١ـ راستە چاکتر وایە کە ئافرەت لە ماڵەوە بێت، وەك خوای گـــــــەورە دەفـــــــەرموێت: ﴿وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ ٱلْأُولَىٰ﴾ الأحـــزاب: ٣٣. واتـــە: ((ئـــەی هاوســـەرانی پێغەمبـــەر (ﷺ) ئافرەتـــانی موســـوڵمان) لەماڵـــەکانی خۆتانـــدا بەســـەنگینی و ســـالاری بســـرەون، زینـــەت و جـــوانی خۆتـــان دەرمەخن وەکوو سەردەمی نەفامی یەکەم).

ئـــەم فەرمانـــە خواییـــە مانـــای بچـــوککردنەوە یـــان پەکخســـتنی وزەی ئافرەتـــان ناگەیـــەنێت، بـــەڵکو شـــیاوترین شـــێوازی بەکارهێنانی وزەی ئافرەتانە.

Scanned with CamScanner

٢ـ ئیسلام دەڵێت: گرنگترین ئەرکی ئافرەت بریتیە لە پەروەردە و چاودێری منداڵ و فێرکردنیانە بە رەوشت و بەهای جوان.. سەرژمێرییە ناوخۆیی و جیهانیەکانیش هەرهەمویان دەڵێن: هۆکاری سەرەکی لادان و سەرلێشێواوی لاوان بۆ هەڵوەشاندنەوەی خێزانی دەگەڕێتەوە، کەلەئەنجامدا چاودێری دروست و تەواو بۆ منداڵ نامێنێت.

٣ـ ئیسلام خەرجی ماڵ و منداڵی نەخستۆتە ئەستۆی ئافرەت، بەڵکو هەموو خەرجیەك لە ئەستۆی پیاودایە، بۆیە سروشتیە ئەوەی لەماڵ دەردەچێت بۆ کارکردن پیاو بێت، تاوەکو ئافرەت بواری بۆ کارێکی گرنگتر لەکاری دەرەوەی ماڵ بۆ بڕەخسێت کە گەورەترین کارە لە کۆمەڵگادا، ئەویش پەروەردەکردنی نەوەیە کە کۆمەڵگاکان لەسەر شانی ئەوان بنیات دەنرێن و گەشە دەکەن.

٤ـ ئیسلام زۆر جەخت لەسەر پاراستنی کۆمەڵگە لە داڕوخان و لەناوچوون دەکاتەوە، کە لە ئەنجامی تێکەڵبوونی پیاوان و ئافرەتانەوە دەبێت، چونکە لەو تێکەڵبونەوە کۆمەڵێك گرفت پەیدا دەبێت کە کۆمەڵگا لاواز دەکات، ئافرەتان توشی ئازار دەبن لەلایەن هەندێك لەدەروون لاوازەکانەوە،

Scanned with CamScanner

هـــەروەها دەروونـــی ژن و پیـــاوی قـــەیرە ســـەرقاڵ دەبێـــت بەیـەکترەوە، بـەجورێك هـیچ سـودێك بـۆ کۆمـەڵگا بـەجێناهێڵێ، بەتایبـــەتی کاتێـــك کـــە جلـــی رووت و جوانکـــاری لـــەنێوان ئافرەتاندا تەشەنە دەکات .

٥ـــ ئیســـلام رێگـــە لـــە کـــارکردنی ئافرەتـــان ناگرێـــت، بـــەڵکو ئـەیکات بـە ئـەرك و واجـب لەسـەری گـەر لـە کـار و پسـپۆڕیەکدا بێـت کـە کۆمـەڵگا پێویسـتی پێـی هـەبێ، بـۆ ئـەوەی حـەرەج و دڵـەراوکێ نـەهێڵێت و ئـافرەت ناچـار نـەبێت جـوانی خـۆی بـۆ پیـاوی بێگانـە ئاشـکرا بکـات. بۆنمونـە ئافەرەتەکـە پزیشـکی ئافرەتـان بێـت، یـان مامۆسـتا بێـت، یـان وێنـەی تیشـکی ئافرەتـان بگرێـت، یـان مامـان بێـت یـان کـاری تـر کـە تایبەتـە بـە ئافرەتانەوە ئەنجام بدات.

٦ـــ لەحاڵـەتی ناچاریشـدا ئیسـلام رێگـر نیـە لـە کـارکردنی ئافرەتانـدا، ئەگـەر ئافرەتەکـە پابەنـد بێـت بـە ئـاداب و نـەریتی شـەرعیەوە وەك مۆڵـەت وەرگـرتن لـە بـاوك و دایـك یـان مێـرد، یـان تێکـەڵ نـەبوونی پیـاوان و بەتـەنها نەمانـەوە لەگەڵیانـدا لەشـوێنی کارەکـەدا، وە خـودی کارەکـەش تـاوان و یـاخی بـوونی خـودای تێـدا نـەبێت، واتـە کـارێکی گونجـاو و شـەرعی

Scanned with CamScanner

بێت، و پێچەوانەی عورف و نەریتی سروشتی ئافرەتان نەبێت، هەروەها کارەکەی نەبێتە هۆی پەکخستنی کاری دایکایەتی لە ماڵەکەیدا و چەند مەرجێکی تر لەو جۆرە.

Scanned with CamScanner

گومانی دەیەم:

باڵاپۆشی رواڵەتێکی ناشارستانییە

دەڵێن شێوازی دەرەوەی جلی باڵاپۆشی لە رواڵەتی کۆمەڵگا دواکەوتووەکان دەچێت، شێوە و شێوازەکەی شارستانی نیە، ئەم قەلە رەش و خێوەتە رەشە جوڵاوانە چ مانایەکیان هەیە؟ ئەمە گەڕانەوەیەکە بۆ سەرەتاکانی کومەڵگا مرۆییە دواکەوتووەکان.

دەستەواژەگەلێکی هەڵە:

ئەم گومانە خۆی لە خۆیدا رووخاوە، چونکە پێشکەوتن بەرواڵەتی دەرەوە ناپێورێت، وەك جلوبەرگ و خانوو و وڵاخ و زەخرەفە و هیتر لە کارە رووکەشییەکان، ئەو کەسەش کە پێشکەوتنی کۆمەڵگا بە رواڵەتی دەرەوە دەپێوێت، ئەوە راستییەکانی ون کردووە.

شارستانیەت وشەیەکە بەکۆی رەوشت و رەفتار و بەهای گەلێك لە گەلان دەوترێت، وە رواڵەتی دەرەوەش پەیوەندی بە شارستانیەتەوە نیە، بەڵکو ئەوە لە مەدەنیەتدایە.

Scanned with CamScanner

چەند نمونەیەك لە واقیعدا:

بۆ نمونە کاتێك دەچیتە وڵاتی ئەمەریکا، ئەوا لە واقیعدا و بەچاوی خۆت حکومەت و خەڵکی دەبینیت کەچۆن ڕێز لە ئازادی دەگرن و بەپیرۆزی دەزانن،تەنانەت پەیکەرێکیان لە ناوەڕاستی گەورەترین شاری ئەمەریکادا دروست کردووە وەك نیشانە و نمونەیەك بۆ ئازادی، هەر هاوڵاتیەکی ئەمەریکیش ئەتوانێت ڕەخنە لە هەرکەسێك بیەوێت بگرێت لە سەرۆکی ئەمەریکاوە تاوەکو بچوکترین کارمەند، بەبێ ئەوەی ڕێگەی لێ بگیرێت یان سزایەك بدرێت یان لەلایەن کەسێکەوە لۆمە بکرێت، ئازادی بۆخۆی بەهایەکە لە بەهاکان، بۆیە کاتێك ئەمەریکا دەبێت بە پێشەنگی جیهان تەنها بەهۆی تەکنەلۆجیاکەیەوە نیە، بەڵکو بەهۆی ئەوەوەیە کە خاوەن بەهایەکی مرۆڤایەتیە و حکومەت پێش گەل پارێزگاری لێ دەکات.تەنانەت ئەو حکومەتانەی کە بەدوای یەکدا دێن لە ئەمەریکادا سەرکەوتن و سەرنەکەوتنیان پەیوەستە بە بڕی ڕێزگرتن لەم بەهایانە و پراکتیکە کردنیان لە واقیعدا.

نمونەیەکی تر: لە هەر وڵاتێکی ئەورووپیدا کاتێك بۆ هەر وێستگەیەکی پاس دەڕۆیت خشتەیەکی هەڵواسراو دەبینیت کە کاتی گەیشتنی پاسەکانی تێدایە بە درێژایی هەفتە و بە سەعات

Scanned with CamScanner

و بـــه خولـــەك، بۆنمونـــە كـــاتی یەكـــەم پـــاس ئەنوســـن رۆژی دووشـــەممە ســـەعات ٦:٤٥ی ســـەر لـــە بـــەیانی، هـــاوڵاتی كاتێـــك بـــۆ ئـــەو شـــوێنە دەچـــێت پاســـەكە دەبینێـــت لـــە هـــەمان خولەكـــدا و بـــەبێ دواكـــەوتن ئامادەیـــە، خـــۆ ئەگـــەر چـــەند خولـــەكێك دوا بكـــەوێت، ئـــەوا لـــە هـــەموو لایەكـــەوە ســـكاڵای لەســـەر تۆمـــار دەكرێـــت و لەوانەیـــە لەســـەر كارەكەشـــی لابـــبرێـــت، یـــان لەوانەیـــە قـــاڵێكی راگەیانـــدنی لەكۆمەڵگادا لێ بكەوێتەوە.

كـــەوابوو رێزگـــرتن لـــە كـــات بەهایەكـــە لـــە بـــەهاكان، بۆیـــە پێشـــكەوتنی ئـــەوروپا و شارســـتانیەتەكەی تـــەنها بـــە بـــڕی ئـــەو تەكنەلۆجیایـــە ناپێورێـــت كـــە خاوەنیـــەتی، بـــەڵكو بـــەو بـــەها و پرەنسیبانەوە پێوانە دەكرێت كە پارێزگاری لێوە دەكات.

كۆمـــەڵگای خۆشمـــان بـــە بـــەراورد لەگـــەڵ ئەوانـــدا بەدواكـــەوتوو دائـــەنرێت، ئەمـــەش نـــەك تـــەنها لەبـــەر ئـــەوەی خـــاوەنی تەكنـــەلوجیا نـــین، بـــەڵكو بـــەهۆی ئەوەشـــەوە كـــە وازمـــان لـــە بـــەها و پرەنســـیبەكان هێنـــاوە، كـــە سەرچاوەكەشـــی ئـــەم ئایینـــە گـــەورە و گرانـــەی خۆمانـــە، وە كۆمەڵگاكـــەمان لـــەڕیزی ئـــەو كۆمەڵگایانـــە دادەنرێـــت كـــە زوڵـــم و ســـتەمی تێـــدا دەكرێـــت و مافـــەكانی مرۆڤـــی تێـــدا پێشـــێل دەكرێـــت، هـــەروەها لـــەلای ئێمـــە یاســـا ســـەروەر نیـــە و پشـــت لـــە شـــورا كـــراوە و گـــوێ لـــە رای كەسی تر ناگیرێت.

Scanned with CamScanner

بۆیـه پابـه نـدبوون بـه جلوبـەرگی ئیسـلامیەوه خـۆی لـه خۆیـدا هەنگاونانـه بـۆ پێشـەوه لەرێگـەی دروسـتکردنی شارسـتانیەتدا، چـونکه باڵاپۆشـی ئـافرەت رەوشـت و رەفتـار و بەهایـەکی هـەڵقوڵاوه لـه ئایینـه پاکەکەمانـەوه، نـەك وەك ئـەوەی ئـەوان ئەیڵێن کەوا رواڵەتێکی ناشارستانیه.

Scanned with CamScanner

گومانی یانزەیەم:

باوك و دایك و مێردەكەم رێگەم لێ دەگرن

ئەسڵ لەم باس و خواسەدا ئەوەیە كە گوێڕایەڵی و ملكەچی بۆ خوای گەورە لەپێشەوەی هەموملكەچییەكە بۆسەرجەم دروستكراوەكانی تر هەر كەس و دروستكراوێك بێت، ، دایك و باوك لەداوی خوای گەورە لەهەموو كەس زیاتر شایەنی گوێرایەڵین، بەڵام بەمەرجێك فەرمان بە گوناهو تاوان و سەرپێچی نەكەن.

خاڵێكی تر ئەوەیە كە سەرپێچی دایك و باوك یان مێرد لەشتێكدا كە خوای گەورە فەرمانی پێ دەكات بە گەورەترین چاكە و نزیكبونەوە دادەنرێت لە خوای گەورەوە، هەروەها ئەم كارە خۆی لە خۆیدا بانگ كردنی دایك و باوك و مێردە بۆلای دینی خوا و بەرنامەی خوا.

خاڵی سێیەم: باوك یان مێرد كاتێك ئەوەی ژێر دەستی خۆی بینی كە زۆر سورە لەسەر باوەڕ و بۆچونەكەی زۆرجار ئەویش ملكەچی واقیعەكە دەبێت و رێز لە بۆچوونی كوڕ یان خێزانەكەی دەگرێت، مەگەر لە حاڵەتێكدا كە دڵی هیچ خۆشەویستیەكی راستەقینەی تێدا نەبێت بەرانبەر منداڵ یان خێزانەكەی.

Scanned with CamScanner

لێـرەدا هەنـدێك لـە فـەتوای زانـا گـەورەكان بۆئـەم باسـە دەخەینە روو:

پرسـیاری یەكـەم: بـەڕێز مامۆسـتا (بـن بـاز) وەڵامـی دەداتەوە.

پرسـیار: ئایـا گوناهبـار ئـەبم گـەر گوێڕایـەڵی دایكـم نەكـەم لـەوەی كـە داوای ئـەوەم لێ دەكـات كـە جلـی باڵاپۆشـی فـڕێ بـدەم و جلـی نیـوە رووت لەبـەر بكـەم، هـەروەها فـەرمانم پـێ دەكـات كـە بچـم بـۆ ئاهەنگـەكان بـە جلـی ناشـەرعیەوە لـەو جلانـەی كـە هـەموو جەسـتە دەردەخـات؟ و هـەركاتێك بـە جلـی باڵاپۆشیەوە دەمبینێت لێم تورە دەبێت.

وەڵام: نابێـت گوێڕایـەڵی كەسـێك بكـەیت كـە سەرپێچـی فـەرمانی خـوا بكـات بـا ئـەو كەسـەش بـاوك یـان دایـك بێـت، لـە فەرمودەیـەكی راسـتدا هـاتووە لـە پێغەمبـەرەوە ﷺ كـە فەرمویـەتی: (إنَّمـا الطَّاعَـةُ في المَعـروفِ.). واتـە: گوێڕایـەڵی كـردن لـە كـاری چـاكەدایە. هـەروەها فەرمویـەتی: (لا طاعَـةَ للمَخلـوق في مَعْصـية الخـالق) واتـە: گوێڕایـەڵی هـیچ دروسـتكراوێك ناكرێـت گـەر لـەخوا یـاخی بوبێـت. و ئـەو داوایانـەی كـە دایكـی ئـەم خوشـكە پرسـیاركەرە داوای دەكـات هـەمووی تـاوان و یـاخی بوونە لە خوا، بۆیە نابێت لەوشتانەدا گوێڕایەڵی بكات.

Scanned with CamScanner

پرسیاری دووەم: بەڕێز مامۆستا (بن عوسەیمین) وەڵامی داوەتەوە.

پرسیار: بەپێی بڕیارێك كە دەسەڵاتی سەرەوە دەریكردوە لە وڵاتە ئیسلامییەكەی مندا كچان و سەرجەم ئافرەتان نابێت جلی باڵاپۆشی لەبەر بكەن بەتایبەت سەرپۆش لەسەركردن، ئایا دەبێت من ئەو بڕیارە جێبەجێ بكەم؟ لەكاتێكدا هەركەسێك ئەو بڕیارە جێبەجێ نەكات سزا دەدرێت بە دەركردن لە كارەكەی یان قوتابخانەكەی یان زیندانی دەكرێت.

وەڵام: ئەو بەڵایەی لە وڵاتەكەی تۆدا رووویداوە لەو رووداوانەیە كە بەندەی خوای پێ تاقی دەكرێتەوە، و خوای گەورە دەفەرموێت: ﴿الٓمٓ ۝١ أَحَسِبَ ٱلنَّاسُ أَن يُتۡرَكُوٓاْ أَن يَقُولُوٓاْ ءَامَنَّا وَهُمۡ لَا يُفۡتَنُونَ ۝٢ وَلَقَدۡ فَتَنَّا ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۖ فَلَيَعۡلَمَنَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ صَدَقُواْ وَلَيَعۡلَمَنَّ ٱلۡكَٰذِبِينَ ۝٣﴾ العنكبوت: ١-٣. ئەوەی من ئەیبینم پێویستە لەسەر ئافرەتانی موسڵمانی ئەو وڵاتە لەم كارە خراپەدا ملكەچی دەسەڵات نەبن، چونكە نابێت گوێڕایەڵی خاوەن دەسەڵات بكەیت لەكاری خراپەدا، خوای

Scanned with CamScanner

گـــەورە فەرمویـــــەتی: ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡۖ﴾ النساء: ٥٩.

ئەگـەر لـەم ئایەتـە ورد بیتـەوە خـوای گـەورە فـەرمانی (أطیعـوا)ی لـە سـێهەم جـاردا لەگـەڵ (اولی الأمـر)دا دووبـارە نەکردۆتـەوە، ئەمـەش بەڵگەیـە لەسـەر ئـەوەی گوێڕایـەڵی کاربەدەسـتان بەسـتراوە بـە گوێڕایـەڵی ئەوانـەوە بـە فەرمانـەکانی خـوا و پێغەمبـەرەوە ﷺ، واتـە: ئەگـەر فـەرمانی ئـەوان سەرپێچـی کـردن بێـت لـە فەرمانـەکانی خـوا و پێغەمبـەر ﷺ ئـەوا نابێـت گوێیـان لێ بگیرێـت و گوێڕایـەڵیان بکرێـت، و گوێڕایـەڵی هـیچ دروسـتکراوێك ناکرێـت ئەگـەر دروسـتکراوەکە لەخوا یاخی بوبێت.

و دەربـارەی ئـەو ئـازار و ناخۆشـیەی کـە توشـی ئافرەتـان دەبێـت لـەو شـوێنەدا، ئـەوا دەبێـت دان بـە خۆیانـدا بگـرن، بـۆ ئـەو سـەبر و ئارامگرتنـەش پشـت بـە خـوای گـەورە ببەسـتن، داوا لـە خـوای گـەورە دەکـەین کـە هیدایـەتی کاربەدەسـتانی ئەوانیش بدات بۆ رێگەی حەق و راستی.

مـن وائـەزانم ئـەم بڕیـارە تـەنها بەسـەر ئەوئافرەتانـەدا جێبـەجێ دەبێـت کـە دەچـنە دەرەوە، کەوایـە چـاکتر وایـە بـۆ ئافرەتـان نەچـنە دەرەوە تـاوەکو سـەلامەت بـن لـەو بەڵایـە، کورتـەی

Scanned with CamScanner

وتەکـــە ئەوەیـــە کـــە بـــەهیچ جۆرێـــك نابێـــت گوێڕایـــەڵی کاربەدەستان بکرێت لە کارە خراپەکاندا[1].

پرســیاری ســێیەم: بــەڕێز مامۆســتا (بــن عوســەیمین) وەڵام دەداتەوە.

پرســیار: پیاوێــك ژنــی هێنــاوە و منــداڵی هەیــە، ژنەکــەی ئەیــەوێت بــاڵاپۆش بێــت و پیاوەکــەی ڕێگــەی پــێ نــادات، چــۆن ئامۆژگــاری ئــەو پیــاوە دەکــەن؟ خــوا پاداشــتی خێرتــان بداتەوە.

وەڵام: ئێمــە ئامۆژگــاری ئــەو پیــاوە دەکــەین بــەوەی لــەخوا بترســێت لــە بەرامبــەر مــاڵ و منداڵەکانیــدا و سوپاســی خــوا بکات کە ژنێکی وای پێداوە حەز لە جێبەجێ کردنی فەرمانی خوای گەورە دەکات بە لەبەرکردنی جلوبەرگی شەرعی، ئەو جلەی کە بێگومان لە خراپە و تاوان دەیپارێزێت، ئەگەر خوای گەورە فەرمان بە بەندە ئیمانداەکان بکات تاوەکو خۆیان و منداڵەکانیان لە ئاگر بپارێزن لە ئایەتێکدا کە دەفەرموێت: ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ وَأَهۡلِيكُمۡ نَارٗا وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلۡحِجَارَةُ عَلَيۡهَا مَلَٰٓئِكَةٌ غِلَاظٞ شِدَادٞ لَّا يَعۡصُونَ ٱللَّهَ

---

(١) فەتواکانی بن عوسەیمین ج٢/٨٧٠.

Scanned with CamScanner

مَآ أَمَرَهُمۡ وَيَفۡعَلُونَ مَا يُؤۡمَرُونَ ﴿٦﴾ التحـــريم: ٦. و ئەگـــەر پێغەمبـــەر ﷺ لێپرســراوێتی مــاڵ و منــداڵی خســتبێتە ئەســتۆی پیــاوەوە کە دەفەرموێت: (الرجل راعٍ في اهله و مسؤول عَن رعيَتِه).

واتـــە: پیـــاو شـــوانی مـــاڵ و منداڵەکەیـــەتی و لێپرســـراوە بەرامبەریان لە رۆژی دواییدا.

دەی کەوایـە جێـی خـۆی نیـە و جـوان نیـە بـۆ ئـەو پیـاوە بـەزۆر ژنەکـەی ناچـار بکـات واز لـە جلـی شـەرعی بهێنێـت و جلـی ناشـەرعی لەبـەر بکـات و ببێتـە هۆکارێـك بـۆ دروسـت بـوونی فیتنـە و خراپـە بۆخـۆی و خـەڵکی تـریش، بـا لـە خـوا بترسـێت و سوپاسـی خـوا بکـات کـە ئـافرەتێکی بـەم جـۆرە پـاك و صـاڵحی پێ بەخشیوە.

دەربـارەی ژنەکـەش بـەهیچ جۆرێـك نابێـت و حـەڵاڵ نیـە بـۆی کـە گوێڕایـەڵی مێردەکـەی بکـات لـەو تاوانـەدا، چـونکە گوێڕایـەڵی کردنـی کەسـی یـاخی لـە فـەرمانی خـوا بـەهیچ جۆرێـك نابێت و دروست نیە.

بـەکورتی: ئەمـە فـەرمانی شـەرعی خوایـە وەك زانـا بـەرێزەکانمان رونیـان کردۆتـەوە، بـەڵام لـەکاتی سەرپێچـی کـردن لـە فـەرمانی مێـرد و کەسـوکاردا واچـاکە دانـایی و حیکمـەت بـەکار بهێنرێـت، حیکمـەتیش ئـەم شـێوازانە دەگرێتەوە:

Scanned with CamScanner

١.ئـەوەی بـاوەڕت پێـی هەیـە بـە ئـەدەب و ڕێـزەوە ئاشـکرای بکـە و دەری بخـە بـەبێ دەنـگ بەرزکردنـەوە یـان بـەکارهێنانی وشەگەلێك کە بەرامبەر تۆڕە دەکات.

٢.بـە سـنگێکی فراوانـەوە بەرگـەی ئەزیـەت و ئازارەکـان بگـرە لـە جـوێن و قسـەی ناشـرین و گاڵتـەجاڕی، بێـزار مەبـە و مامەڵەی خراپی بەرامبەرەکەت کارت تێ نەکات.

٣.لـەدوای خـوای گـەورە داوای هاوکـاری و یارمـەتی لـە خزمـەکانت بکـە لـە ژنـان و پیـاوان ئەوانـەی کـە ڕێگـای هیدایەتیان هەڵبژاردووە.

٤.یەکـەمجار پشـت بـە خـوا ببەسـتە، بـەردەوام دوعـای دامـەزراوی و لابردنـی ناڕەحەتیـەکان بکـە، بەردەوامبـە لـە قورئـان خوێنـدن و زیکـر و یـادی خـوادا بەتایبـەتی لـەو کاتانـەی کـە توشـی جنێـو و قسـەی ناشـرین و گاڵتـەجاڕی دەبیتـەوە تاوەکو بوار بۆ شەیتان نەمێنێت.

٥.ئـەوەی کـە بـاوەڕت پێیـەتی وەك مامۆسـتا بـەفیزەوە دەری مـەبڕە و ئاشـکرای مەکـە، بـەڵکو وەك قوتابیـەك باسـی بکـە، چـونکە بـاوك و دایـك حـەز ناکـەن کچـەکەیان وەك مامۆسـتایەك فیزیان بەسەردا بکات.

٦.خراپە بە چاکە و چاکەکاری وەڵام بدەرەوە.

Scanned with CamScanner

٧.کـاتی گونجـاو بـۆ گفتوگـۆ لـەو بارەیـەوە لەگـەڵ دایـك و باوکتدا دیاری بکە.

٨.ئـەو خوشـکە بابزانێـك کـە بەهەشـت شمـەکێکی گرانبەهایـە، بەدەسـتهێنانی شمـەکی گرانبـەهاش مانـدوبوون و بەرگـەگرتنی ئازار و ناڕەحەتی دەوێت لە ڕێگەی خوادا.

Scanned with CamScanner

دوا وته:

کاتی خۆی کە ئیمپریالیزمی کافر هێرشیان کردە سەرمان و وڵاتیان داگیرکردین بزوتنەوە ئازادیخوازەکان لە هەموو لایەکەوە شۆڕشیان بەرپاکرد و دژیان وەستانەوە، دوای ئەوەی دوژمنان زەرەر و زیانێکی زۆریان لێ کەوت، بەو قەناعەتە گەیشتن کە شێوازی سەربازی سودی نیە و گەرمی بەرگری لە دەروونی خەڵکیدا زیاتر دەکات، بێگومان ئەوەش لە بەرژەوەندی ئەواندا نیە کە ئاواتیان دەستگرتنە بەسەر خێر و خێراتی وڵاتدا لە پێناو گەشەپێدانی وڵاتی خۆیاندا.

بۆیە پێش دەرچونیان لە وڵاتی ئێمەدا بیریان لە رێگە چارەیەکی تر کردەوە جگە لە رێگەی سەربازی، تالەدواییدا گەیشتنە ئەو قەناعەتە کە باشترین رێگە بریتیە لە هێرش و شالاوی رۆشنبیری، ئەوەش بەوەی وا لە رۆڵەکانمان بکەن کە شوێنی نەریت و بەها و

Scanned with CamScanner

کەلتوری ئەوان بکەون، بەوجۆرە دەبن بە خزمەتکاری ئەوان، ئەمەش بێگومان هاتەدی، دیارترین شتێك کە لەو هێرشە رۆشنبیریەدا جەختیان لەسەر کردبێتەوە ئافرەت بووە، ئەوان ویستیان ئافرەتانی ئێمە وەك هی خۆیان بێت، هاوڕێیەتی پیاوان بکات و بەردەوام تێکەڵی پیاوان بێت و لەهەموو شتێکدا کێبڕکێیان لەگەڵدا بکات، هەروەها جوانی و جەستەی دەربخات و لەگەڵ پیاواندا مەلە بکات.

لەپێناوی ئەم ئامانجەیاندا دەیەها کتێب و هونەرمەندیان بەکار هێنا، لەگەڵ سەدەها شانۆگەری و فیلم و زنجیرە فیلم و رۆژنامە و گۆڤار و نادی و سەندیکاکان و ناردنە دەرەوەی سەدەها لاو بۆ دەرەوە، وڵات بەبێ سوپا بوو بە بەندە و کۆیلەی ئەوان، دەستیان دایە بڵاوە پێکردنی گەندەڵی لە خوڕەوشتدا و سوتاندنی بەها و نەریتی جوان کە لە ئایینە پاکەکەمانەوە پێمان گەیشتبوو.

Scanned with CamScanner

ئـەوەش کـە ئێسـتا دەبینرێـت لـە بـێ لەچـکی و جلـی رووت و ناشـەرعی بەرهـەمی ئـەو شـالاوە رۆشـنبیریەی ئەوانـە کەلـەدوای روخـانی خەلافەتـەوە دەسـتیان پـێ کردووە و تاوەکو ئێستاش بەردەوامە.

بۆیە پێویست بوو لەسەر چاکەخوازان شـتێك بکـەن بـۆ وەستاندنی خوێنی ئەو برینە قوڵە کە دوچـاری بـەها و نەریتمان بووە، ئـەم کـارەش (ئـەم کتێبـە) کۆششـێکە لـەو کۆششـانە و گەڕانەوەیەکـە بـۆ رەسـەنایەتی و وازهێنانە لە زەلیلی و ملکەچی و شوێنکەوتنی کافران.

Scanned with CamScanner

ئەم ئامیلگەیە:

تایبەتە بە توێژێکی کۆمەڵگاکەمان کە ئەوانیش ئەو خوشکانەن کە بە پۆشاکی شەرعییەوە پابەند نین، ئەوەش یان لەبەر ئەوەیە نازانن باڵاپۆشی ئەرك و واجیبە، یان لە بەرانبەر بریق و باقی دونیادا لاوازن، یان لە بەرانبەر دەروونیی خراپخواز و شەیتانی واسواسەکەردا خۆ ناگرن، یان لە بەرانبەر ئەو هاوەڵە خراپانەدا (کە خەیر و چاکەیان بۆ دۆستانی خۆیان ناوێت) لاوازن، یان لەبەر هەر هۆکارێکی تر...

Scanned with CamScanner